

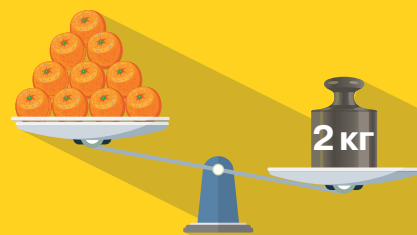
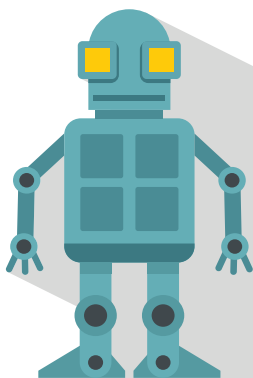
МАТЕМАТИКА

С. П. Логачевська
Т. А. Логачевська
О. А. Комар

1

клас

НОВА
УКРАЇНСЬКА
ШКОЛА

С. П. Логачевська
Т. А. Логачевська
О. А. Комар

МАТЕМАТИКА

1
клас

Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Літера ЛТД
2018

УДК [51:37.016](075.2)
Л68

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(Наказ МОН України від 06.07.2018 № 734)

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено.

Логачевська С. П.

Л68 Математика: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти / С. П. Логачевська, Т. А. Логачевська, О. А. Комар. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 128 с.
ISBN 978-966-178-929-5

УДК [51:37.016](075.2)

ISBN 978-966-178-929-5

© С. П. Логачевська,
Т. А. Логачевська,
О. А. Комар, 2018
© «Літера ЛТД», 2018

Навчальне видання
Світлана Панасівна Логачевська
Тетяна Аркадіївна Логачевська
Ольга Анатоліївна Комар

МАТЕМАТИКА
Підручник для 1 класу
закладів загальної середньої освіти

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

Видано за рахунок державних коштів. Продаж заборонено.

Ілюстративний матеріал підручника використано відповідно до умов стандартної ліцензії shutterstock.com: Africa Studio, AleksOrel, AlenKadr, Algirdas Mazeika, aliaksei kruhlenia, Altagracia Art, Ana Malysya, Andrei Kuzmik, Andrey Lobachev, Andrii Symonenko, Andriya, Anna.zabella, BaLL LunLa, Bildagentur Zoonar GmbH, BlueRingMedia, Boris Medvedev, chialinart, Cipariss, Creative Mood, Crisan Rosu, daisybee, dashadima, Dashikka, Dudarev Mikhail, Duda Vasili, E.Druzhinina, erashov, Eric Isselee, fasolka_bemolka, Fat Jackey, Fishman64, gladcov, GraphicsRF, Gudz Sofiya, Gurza, Hampi, HeinzTeh, HeinzTeh, IB Photography, Iconic Bestiary, Incomible, Javier Brosch, Jurik Peter, Karkas, Kimazo, kokandr, Ksusha Dushmaneeva, Laborant, lady-luck, Lineicons freebird, LoveVector, M. Unal Ozmen, macondo, Macrovector, Madlen, Marcin Perkowski, Markus Mainka, Melinda Varga, Michael Osmolovsky, MIGUEL GARCIA SAAVEDRA, My Portfolio, Nadienko, Nattika, NosorogUA, Oksana Alekseeva, oillikeballoon, ONYXprj, Peter Wey, Phatthanit, pichayasri, Pretty Vectors, Pro3DArtt, Quang Ho, ratselmeister, Rimma Rii, Rvector, sagir, Sappasit, Sarawut St, Savgraf, sayu, senina, Sentavio, Serhiy Shullye, shopplaywood, siriratsavett, Spreadthesign, studio2013, SunshineVector, Svetislav1944, Tatiana Popova, Terdpong, TonLammerts, vasabii, vectoraart, VectorPixelStar, VectorPot, vectortatu, Viktoria Kazakova, vipman, Vivienstock, Volha Shaukavets, yatate.

Відповідальна за випуск *Олена Бородіна*
Провідний редактор *Оксана Ларіна*
Художній редактор *Юлія Болюта*

Підп. до друку 13.07.2018. Формат 84×108/16. Ум. друк. арк. 13,44. Обл.-вид. арк. 17,47. Наклад 25 133 пр. Зам.6487

Видавництво «Літера ЛТД». Україна, 03057, м. Київ, вул. Нестерова, 3, оф. 508.
Тел. для довідок: (044) 456-40-21. Свідоцтво про реєстрацію № 923 від 22.05.2002 р.

Віддруковано з готового оригінал-макета в ТОВ «Фактор-друк»,
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51, тел. (057) 717-51-85.

ЗМІСТ

Звернення до учнів.	5
Як користуватися підручником.	6

Електронні додатки
до підручника

Розділ 1. Лічба. Ознаки предметів. Просторові відношення

Порівняння предметів за розміром (більший, товщий)	8	Об'єднання предметів у групу за спільною ознакою	12
Порівняння предметів за розміром (довший, вищий, ширший)	9	Порядкова лічба	13
Розміщення предметів на площині та в просторі	11	<i>Перевір себе</i>	14

Розділ 2. Нумерація чисел від 1 до 10

Число і цифра 1.	16	Компоненти дії віднімання	39
Число і цифра 2. Лічба предметів. Множина	18	Зв'язок дій додавання і віднімання	41
Порівняння чисел. Знаки «більше», «менше», «дорівнює»	20	Число і цифра 6. Порівняння чисел у межах 6	42
Число і цифра 3. Порівняння чисел у межах 3	21	Склад числа 6	43
Склад числа 3	23	Сантиметр — одиниця вимірювання довжини.	44
Дія додавання. Знак «+». Вирази і рівності.	24	Число і цифра 7. Порівняння чисел у межах 7	45
Пряма, крива, ламана лінії	26	Склад числа 7	46
Число і цифра 4. Порівняння чисел у межах 4	27	Число і цифра 8. Порівняння чисел у межах 8	47
Склад числа 4	29	Склад числа 8	48
Дія віднімання. Знак «-». Вирази і рівності.	30	Число і цифра 9. Порівняння чисел у межах 9	49
Точка, промінь, відрізок. Числовий промінь	32	Склад числа 9	50
Число і цифра 5. Порівняння чисел у межах 5	34	Число і цифра 0. Віднімання рівних чисел	51
Склад числа 5	36	Число 10. Порівняння чисел у межах 10	52
Компоненти дії додавання	37	Склад числа 10	53
		<i>Перевір себе</i>	54

Розділ 3. Задачі. Додавання і віднімання чисел у межах 10

Переставна властивість додавання.	56	Закріплення додавання і віднімання числа 5.	
Структурні елементи задачі	57	Задачі, які містять поняття	
Задачі на знаходження суми і різниці	58	«стільки само»	71
Задачі на різницеве порівняння	59	Літр — одиниця вимірювання місткості . . .	72
Задачі на знаходження		Задачі та вирази на обчислення	
невідомого доданка	60	місткості посудин	74
Збільшення та зменшення числа		Кілограм — одиниця вимірювання маси. . .	75
на кілька одиниць	61	Задачі та вирази на обчислення маси	77
Короткий запис задач	62	Додавання і віднімання числа 6	79
Додавання і віднімання числа 1	64	Закріплення додавання	
Додавання і віднімання числа 2	65	і віднімання числа 6	80
Додавання і віднімання числа 3	66	Додавання і віднімання числа 7	81
Закріплення додавання		Закріплення додавання і віднімання числа 7.	
і віднімання числа 3	67	Складання рівностей за схемами	82
Додавання і віднімання числа 4	68	Додавання і віднімання чисел 8, 9.	
Закріплення додавання		Порівняння довжин відрізків.	83
і віднімання числа 4	69	Повторення: додавання і віднімання	
Додавання і віднімання числа 5	70	чисел у межах 10	84
		<i>Перевір себе</i>	85

Розділ 4. Числа 11–100

Десяток	86	Таблиця чисел першої сотні	110
Утворення десятків першої сотні.		Запис чисел першої сотні	
Лічба десятками	88	в нумераційній таблиці	112
Утворення і читання чисел		Метр — одиниця вимірювання довжини. .	113
другого десятка	90	Додавання і віднімання круглих чисел . . .	115
Числа 11–20	92	Додавання і віднімання числа 1	
Дециметр — одиниця вимірювання		в межах 100.	116
довжини.	94	Многокутники	117
Додавання і віднімання чисел		Додавання і віднімання чисел на основі	
на основі нумерації	96	розрядних доданків у межах 100	118
Дії з одиницями вартості.	98	Доба. Година — одиниця	
Розрядні доданки	99	вимірювання часу.	119
Додавання і віднімання чисел		Послідовність днів тижня	122
на основі розрядних доданків	100	Вправи і задачі на обчислення часу.	
Іменовані числа	101	Календар	123
Знаходження невідомого зменшуваного .	103	Додавання чисел виду $65 + 32$	125
Знаходження невідомого від'ємника	104	Віднімання чисел виду $46 - 23$	126
Знаходження сум і різниць чисел	105	Взаємозв'язок дій додавання	
Утворення і читання чисел від 20 до 50. . .	107	і віднімання в межах 100	127
Утворення і читання чисел від 50 до 70. . .	108	<i>Перевір себе</i>	128
Утворення і читання чисел від 70 до 100. .	109		

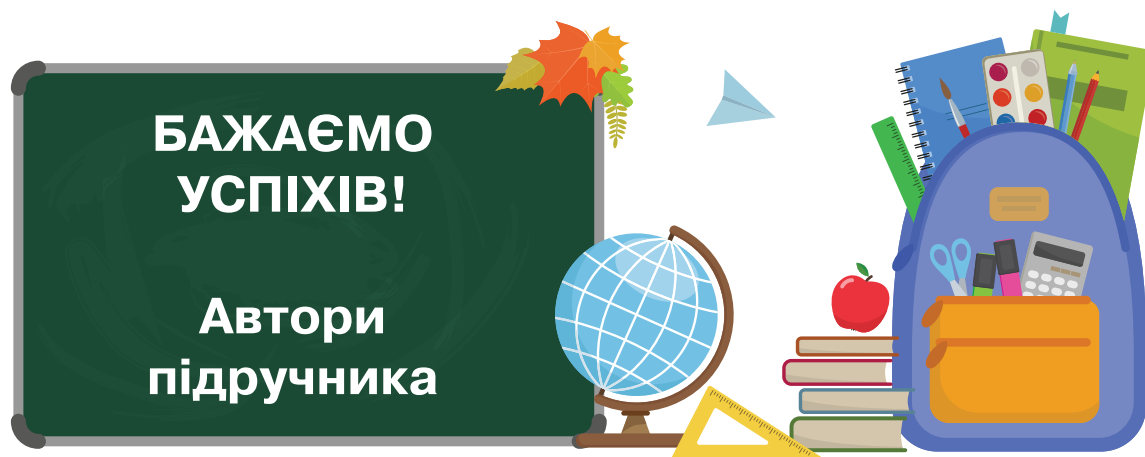
Дорогі першокласники і першокласниці!

Математика — захопливий і корисний навчальний предмет. Адже вона — всюди: вдома, у школі, у транспорті, в магазині та навіть у комп'ютерних іграх.

Ви вчите математику для того, щоб уміти застосовувати її в житті. Тому ми пропонуємо задачі, пов'язані з життєвими ситуаціями.

Щоб добре знати математику, потрібно багато працювати. Обчислювати вирази, складати рівності, вимірювати та будувати відрізки. Часом ці завдання здаватимуться вам нецікавими. Але вони дуже потрібні! Це як у спорті. Щоб досягти високих результатів, треба щодня старанно тренуватися. Так і ви крок за кроком наблизитиметеся до своїх математичних перемог.

Ми добирали завдання, задачі, схеми та ілюстрації до них так, щоб учити математику вам було цікаво і радісно. А як працювати з підручником — дізнавайтеся далі з допомогою дорослих.

Як користуватися підручником

Пригадай те, що знадобиться тобі для вивчення нової теми.

Спробуй виконати завдання з нової теми.

Після того, як виконаєш математичний диктант або інші вправи, учитель запропонує тобі виконати один із варіантів наступних завдань.

Завдання I варіанта:

Основне

Творче

Обери цей варіант, якщо тобі вдалося правильно і швидко виконати всі попередні завдання.

Усі етапи перевіряй і коментуй разом з однокласниками. Багато-разове пояснення допоможе тобі добре засвоїти новий матеріал.

Назва теми

Додавання і віднімання чисел на основі нумерації

- Прочитай числа від 10 до 20; від 20 до 10.
10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.
- Виконай вправу.
Прилічуй по одиниці. Відлічуй по одиниці.
 $12 + 1 = \square$ $12 - 1 = \square$
- Знайди значення виразів прилічуванням і відлічуванням одиниці.

$14 + 1$

$14 - 1$

$15 + 1$

$15 - 1$

$17 + 1$

$17 - 1$

$16 + 1$

$16 - 1$

- Обчисли прилічуванням і відлічуванням одиниці.
 $15 - 1 - 1$ $15 + 1 + 1$
 $17 - 1 - 1$ $17 + 1 + 1$

Прилічуй по 1:	Відлічуй по 1:
$13 + 1 = 14$	$13 - 1 = 12$
$14 + 1 = \square$	$14 - 1 = \square$

Склади по 2 рівності за схемами.

$$\square + \square = \square$$
$$\square - \square = \square$$

- Обчисли прилічуванням і відлічуванням одиниці.
$16 - 1 - 1$	$16 + 1 + 1$
$14 + 1 + 1$	$14 - 1 - 1$

96

Завдання II варіанта:

З мірою допомоги

Основне

Цей варіант для тих, хто потребує допомоги. Виконуй його завдання спочатку усно разом з учителем, а потім — самостійно в зошиті.

5 Розв'яжи задачі. Які дії виконали?

- 1) На аеродромі було 5 літаків. Прилетіли ще 3. Скільки літаків стало на аеродромі?
- 2) На аеродромі було 6 гелікоптерів. Два з них полетіли. Скільки гелікоптерів залишилося на аеродромі?

6 Обчисли вирази і дізнайся, де живе кожна тварина. Значення виразів на картках має бути однаковим.

				
$12 + 1$	$16 - 1$	$12 - 1$	$18 + 1$	$17 - 1$

				
$14 + 1$	$20 - 1$	$15 + 1$	$14 - 1$	$1 + 10$

7 Накресли в зошиті два відрізки: перший — 10 см, другий — на 2 см довший.

8 Маса каністри з водою 8 кг. Коли половину води вилили, маса каністри стала 5 кг. Яка маса порожньої каністри?

8 Маса каністри з водою 8 кг. Коли половину води вилили, маса каністри стала 5 кг. Яка маса порожньої каністри?

97

Виконуй ці завдання, щоб закріпити новий матеріал.

Такі завдання допоможуть тобі повторити вивчене раніше, з інших тем.

Зверни увагу!

Це підказки. За ними «приховані»:

числа;

знаки $>$, $<$, $=$;

знаки $+$ або $-$.

Вписувати НЕ МОЖНА!

Логічне завдання

Завдання з «колючками» — цікаве та незвичайне. Спробуй виконати його протягом уроку, коли вивільнятиметься час від виконання основних завдань. Наприкінці уроку обговоріть разом з однокласниками розв'язання і результат. Поділіться враженнями.

Розділ 1. ЛІЧБА. ОЗНАКИ ПРЕДМЕТІВ. ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ

Порівняння предметів за розміром (більший, товщий)

1 Назви іграшки від найменшої до найбільшої.

2 Назви найбільшого і найменшого динозаврів.

більша

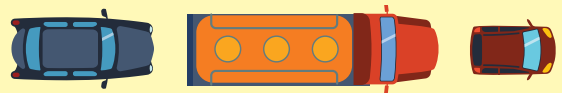

менша

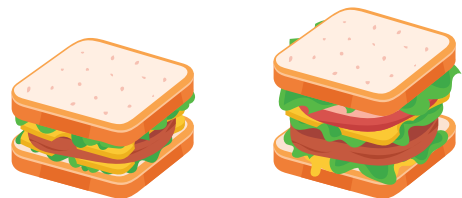
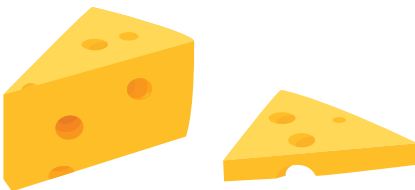
Пригадай розміри тварин.
Назви від найменшої до найбільшої і навпаки.

Назви найбільшу і найменшу машини.

3 Укажи на товщий шматок сиру; на тонший сендвіч.

4 У зошиті намалюй цей ряд квадратів і кругів і продовж його.

Порівняння предметів за розміром (довший, вищий, ширший)

- 1 Порівняй паркани за довжиною. Який найдовший? найкоротший?

Цегляний паркан довший за ... і

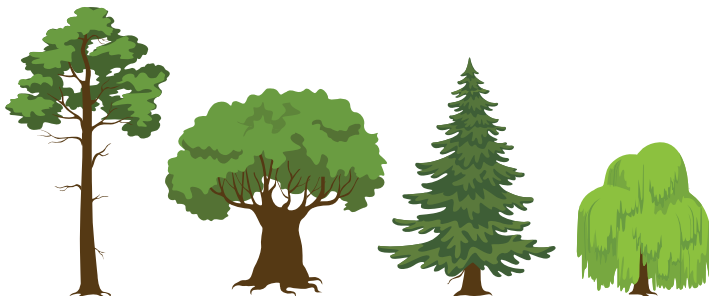

Кам'яний паркан коротший від ... і довший за

Дерев'яний паркан коротший від ... і

- 2 Порівняй дерева за висотою. Яке дерево найвище? найнижче?

Дуб нижчий від

Верба нижча від

Сосна вища за ... , ... і

... .

Ялина вища за ... і

- 3 Порівняй стрічки за довжиною. Фіолетова ...; оранжева ...; блакитна

Який будинок найвищий? найнижчий? Продовж: зелений нижчий від ... ; червоний ... ; жовтий

Школа вища за магазин,
але нижча від лікарні.
Яка будівля найвища,
а яка — найнижча?

Порівняй стрічки за дов-
жиною. Зелена ...;
фіолетова ...; червона

4 Укажи на:

- найширший кактус, найвужчий кактус;
- найвищий кактус, найнижчий кактус;
- найширший горщик, найвужчий горщик;
- найвищий горщик, найнижчий горщик.

5 Правильно чи ні?

Найбільший кактус — у найбільшому горщику.
Найменший кактус — у найнижчому горщику.

Розміщення предметів на площині та в просторі

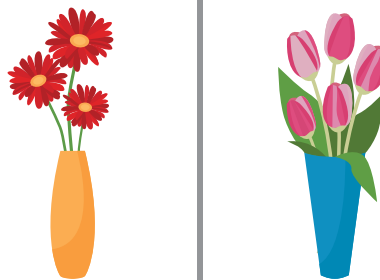
- 1 Полічи сині кружечки; зелені. Яких більше? Якого кольору кружечок посередині?

- 2 Скільки кошенят праворуч від миски? ліворуч?

- Полічи квіти в кожній вазі.
ліворуч праворуч

- Що розміщено на столі?
над столом? праворуч і
ліворуч від нього?

- Скільки курчат ліворуч від
курки? праворуч?

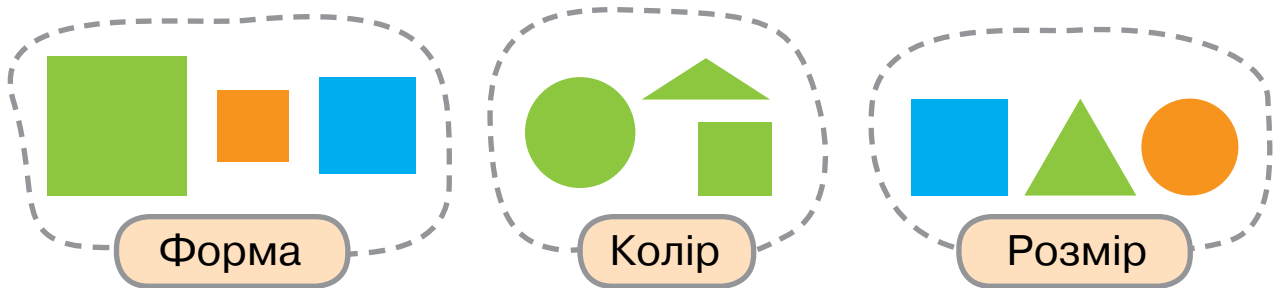
- 3 Яка фігура між оранжевими і блакитними трикутниками?
Яка фігура праворуч від блакитних трикутників?

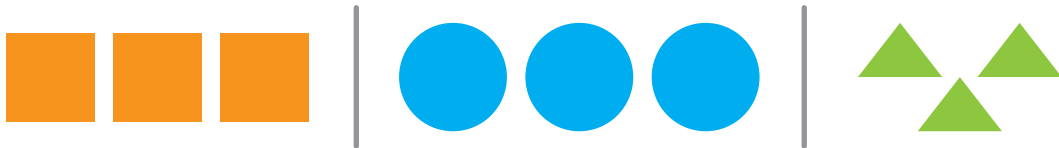
- 4 Як поставити два стільці так, щоб кожен стояв позаду іншого?

Об'єднання предметів у групу за спільною ознакою

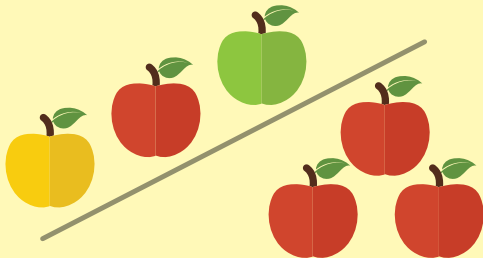
1 Назви геометричні фігури. За якою ознакою їх об'єднали у групи?

2 Що спільного у фігур кожної групи?

3 Знайди спільні ознаки у кожній групі фруктів.

Згрупувати предмети можна так:

за формою

за кольором

за розміром

Знайди помилку в групуванні фігур.

За формою

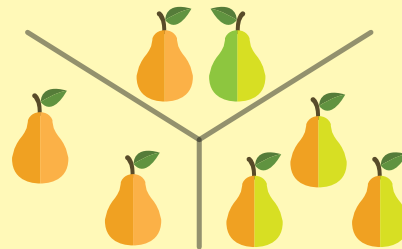
За кольором

За розміром

Знайди спільні ознаки в кожній групі фруктів.

4 У двох вазах по 1 груші й 1 яблуку. Як перекласти фрукти так, щоб у кожній вазі були фрукти одного виду?

Порядкова лічба

- 1 Полічи пасажирів, які вийшли з літака. Скільки жінок? дітей? Хто йде першим? останнім? Котрою йде дівчинка? Котрими йдуть пасажир з валізами на колесах?

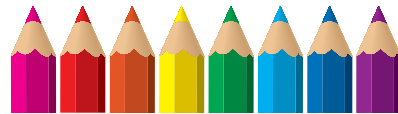

- 2 Полічи фрукти.
Назви третій і п'ятий зліва фрукти.
Котрий справа банан?

- Полічи олівці в прямому і зворотному напрямках.

- Перший — рожевий ... ;
← Восьмий — фіолетовий ...

- Назви осінні місяці року:
перший — ..., другий —
..., третій — ...

- Полічи овочі. Назви дру-
гий і п'ятий зліва овочі.
Котрий справа часник?

- 3 Укажи порядковий номер склянки з лимонадом. Як зміни-
ти порядковий номер холодного напою, не переміщаючи
жодної чашки з чаєм?

Перевір себе

1. Скільки всього машин зображено? З'ясуй, скільки з них рухається.
2. Уяви, що ти їдеш у червоній машині. Скільки дерев ліворуч від дороги ти бачиш? А кущів? Чого більше?
3. Скільки будівель на подвір'ї?
4. Полічи кімнати в будинку. Спробуй назвати їх.
5. Чи в усіх кімнатах є вікна? Де немає? Полічи вікна, що навпроти басейну.
6. Що розміщено за будинком? А зліва від нього, якщо стукати у двері знадвору?
7. Полічи кущі, що цвітуть перед будинком. Скільки таких кущів збоку від нього? Де менше?
8. Назви об'єкти зі смугами, що зображені на малюнку. Скільки їх?
9. Які геометричні фігури нагадують за своєю формою предмети?

Хвойне дерево

Листяне дерево

Кущ

Паркан

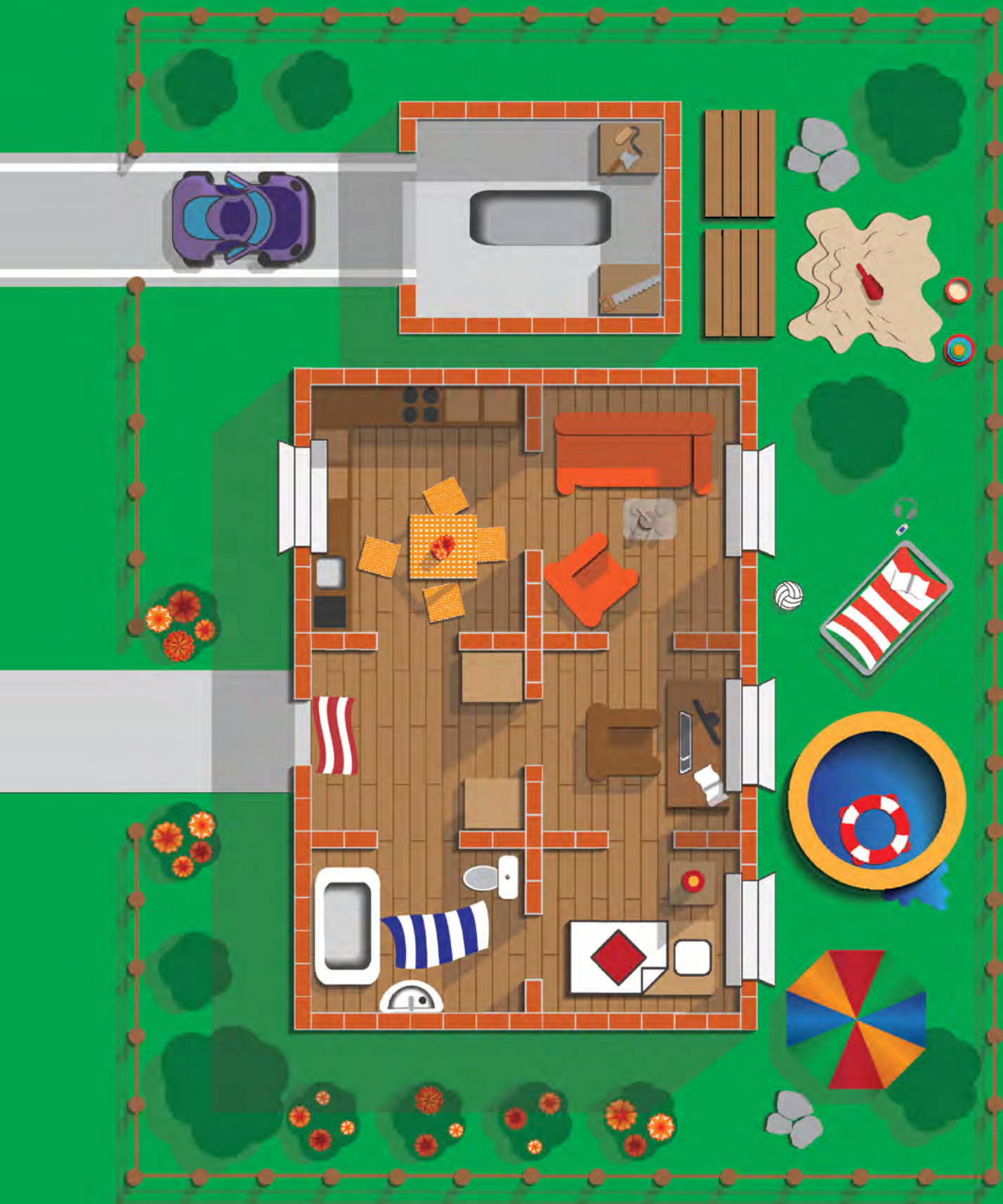

Стіна

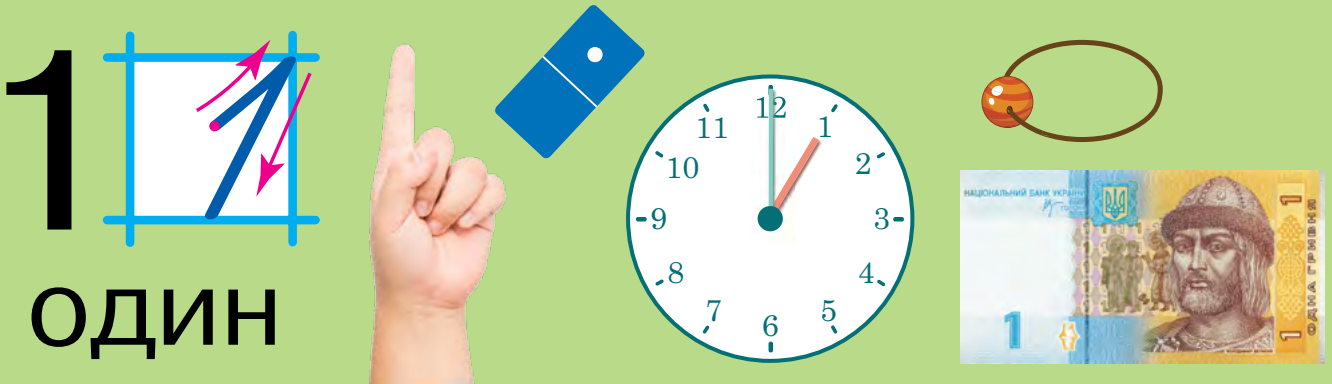
Вікно

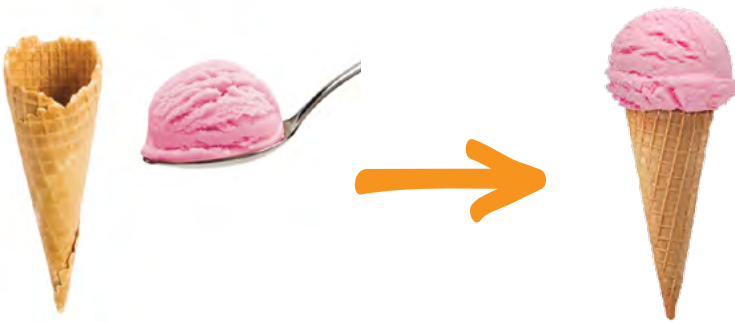

Розділ 2. НУМЕРАЦІЯ ЧИСЕЛ ВІД 1 ДО 10

Число і цифра 1

1 Роздивись, як утворили число один.

Число **один**
записують
цифрою **1**

У порожній вафельний ріжок поклали одну кульку морозива.

2 Скільки на вулиці аптек? піцерій? квіткових крамниць? книгарень? пекарень?

За малюнком продовж ряд:
одна аптека, одна піцерія,

3

Що в кота є по одному?

Що у твоїй класній кімнаті є по одному?

Назви одне «зайве» авто.

Що в песика є по одному?

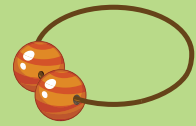
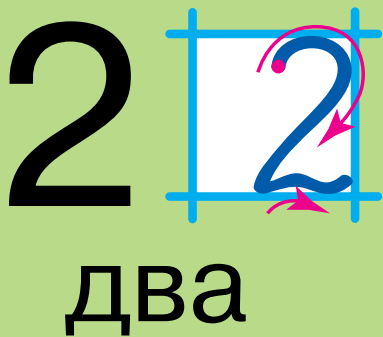

4 Скільки машин на кожній смузі руху? Як вони рухаються? Використай слова: справа наліво, зліва направо.

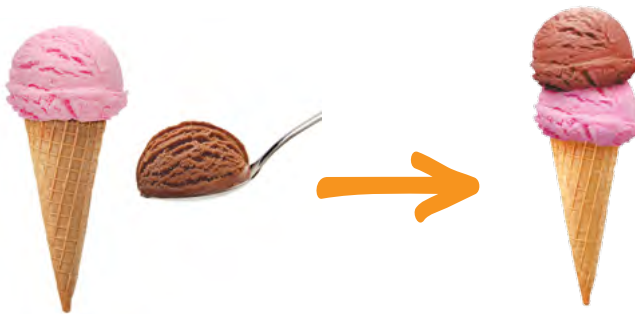

5 Полічи велосипедистів, що рухаються вниз; угору. Яких більше?

1 Роздивись, як утворили число два.

Число **два**
позначають
цифру **2**.
2 — це 1 і ще 1

Якщо на одну кульку морозива покласти ще одну кульку, то їх стане дві.

2 Проведи пальчиком уздовж стрілки. Вона окреслює множину морозива. Вкажи на одну кульку морозива, на другу — це елементи множини.

множина

елементи множини

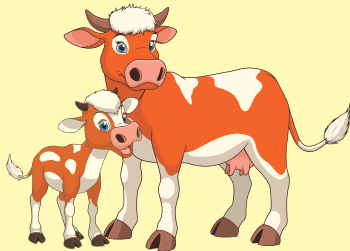
Усе морозиво на тарілці утворює **множину**.
Кожна кулька морозива — це **елемент множини**

Два елементи множини можна назвати **парою**.
Тут — пара кульок морозива.

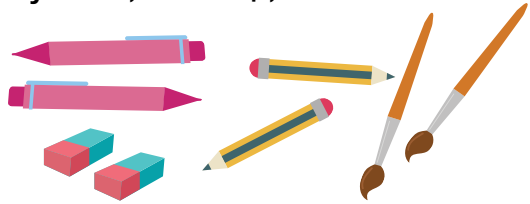
3 Назви множини. Полічи елементи множин.

4 Що в корови є по два?

Полічи окремо ручки, гумки, олівці, пензлики.

Назви предмети із двома елементами.

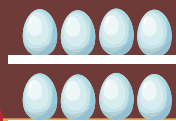
Що у вовка є по два?

5 Назви множини із двома елементами.

6 Назви множини з найменшою кількістю елементів.

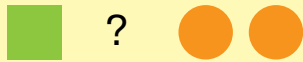

Порівняння чисел. Знаки «більше», «менше», «дорівнює»

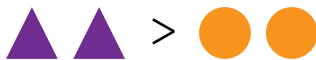

- 1 Запис $1 < 2$ читаємо так: «Один менше від двох».
Запис $2 > 1$ читаємо так: «Два більше за один».
Запис $2 = 2$ читаємо так: «Два дорівнює двом».

2 Порівняй кількість фігур.

Чи правильно поставлено знак?

Порівняй кількість фігур.

- 3 Порівняй кількість кружечків. Яких кружечків більше? яких менше?

1 ? 2

2 ? 1

2 ? 2

- 4 До школи йшло двоє дівчаток, назустріч їм — один хлопчик. Скільки дітей ішло до школи?

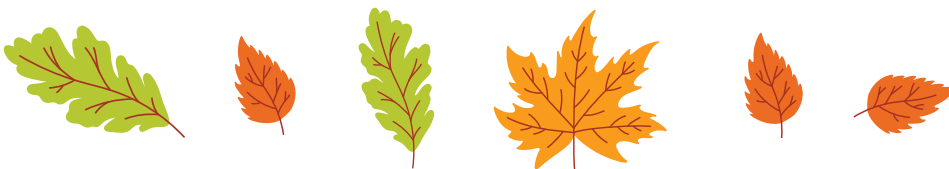
1 Роздивись, як утворили число три.

Число **три**
позначають
цифру **3**.
3 — це 2 та ще 1

Якщо на дві кульки морозива покласти ще одну кульку, то їх стане три.

2 Полічи окремо листочки дуба, клена і берези.

3 Розглянь малюнки і прочитай записи.

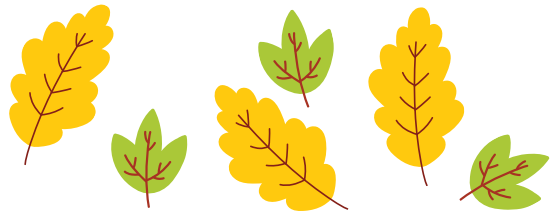

4

Утвори число 3 із числа 2.
Полічи гриби зліва направо, справа наліво.

Полічи спочатку зелені
листочки, потім — жовті.

Чи правильно порівняли
числа?

Утвори число 3 із числа 2.
Полічи гриби зліва направо, справа наліво.

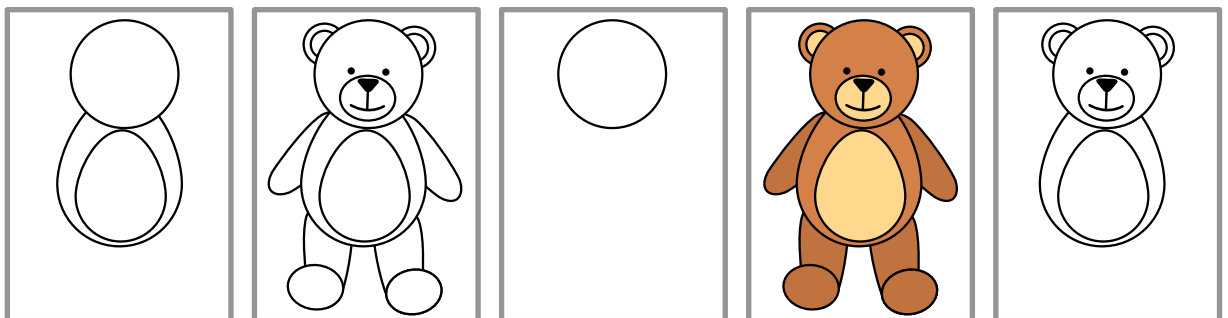
5

Знайди на малюнку три однакові іграшки. Назви їх.

6

Знайди третій етап малювання ведмедика. Опиши його.

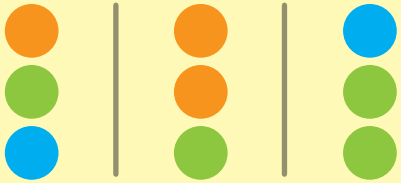
Склад числа 3

1

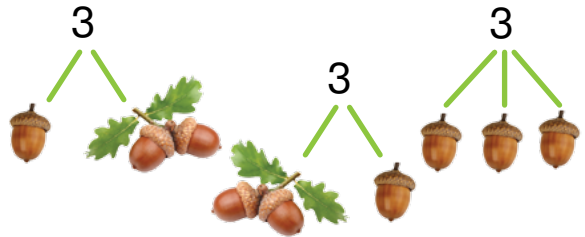

2

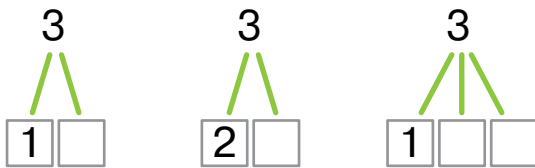
По скільки кружечків кожного кольору в групі?

Розглянь склад числа 3.

Доповни склад числа 3.

По скільки трикутників кожного кольору в групі?

3

Як можна сплатити за ручку?

$$\square + \square = 3$$

$$\square + \square = 3$$

$$\square + \square + \square = 3$$

4

Назви третю фігуру зліва; третю фігуру справа. Скільки квадратів у ряду?

Дія додавання. Знак «+». Вирази і рівності

- 1 Скільки метеликів на квітці? Скільки летить до квітки? Скільки всього метеликів?

Один метелик прилетів. Метеликів стало більше, ніж було. Отже, виконали дію додавання.

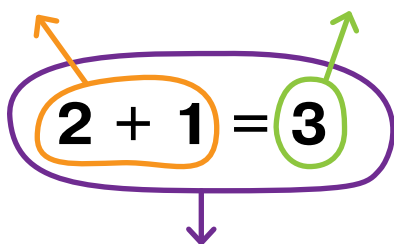
Говоримо і читаємо так:
«До двох додати один, буде три».

Записуємо так:
 $2 + 1 = 3$

- 2 Роздивись запис.

вираз

значення виразу

рівність

Знак «+» означає додати.
 $2 + 1$ — це вираз,
 3 — це значення виразу.
Увесь запис — це рівність.

- 3 Прочитай вирази та їхні значення.

$$1 + 1 = 2$$

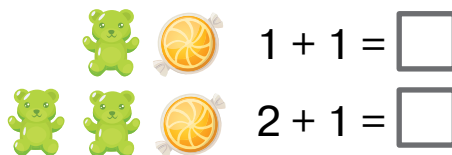
$$1 + 2 = 3$$

4

Склади вирази на додавання і знайди їхні значення.

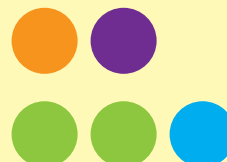
Поясни, як склали вирази на додавання. Знайди їхні значення.

Склади вирази і обчисли їх.

Склади вирази на додавання і знайди їхні значення.

5

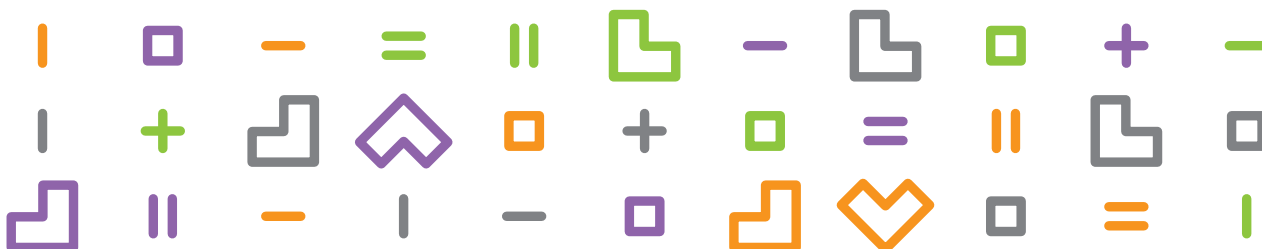
Склади вираз за малюнком. Знайди його значення. Запиши рівність у зошит.

□ + □

6

Скільки знаків «плюс» на малюнку?

Пряма, крива, ламана лінії

1 Роздивись, які бувають лінії. Як їх називають?

_____ **пряма**

~~~~~ **крива**

Пряму лінію проводять під лінійку, а криву — від руки.

2 Потренуйся в зошиті проводити ці лінії.

3 Як ти думаєш, де починається і закінчується пряма? крива?

Пряма і крива лінії не мають ані початку, ані кінця.

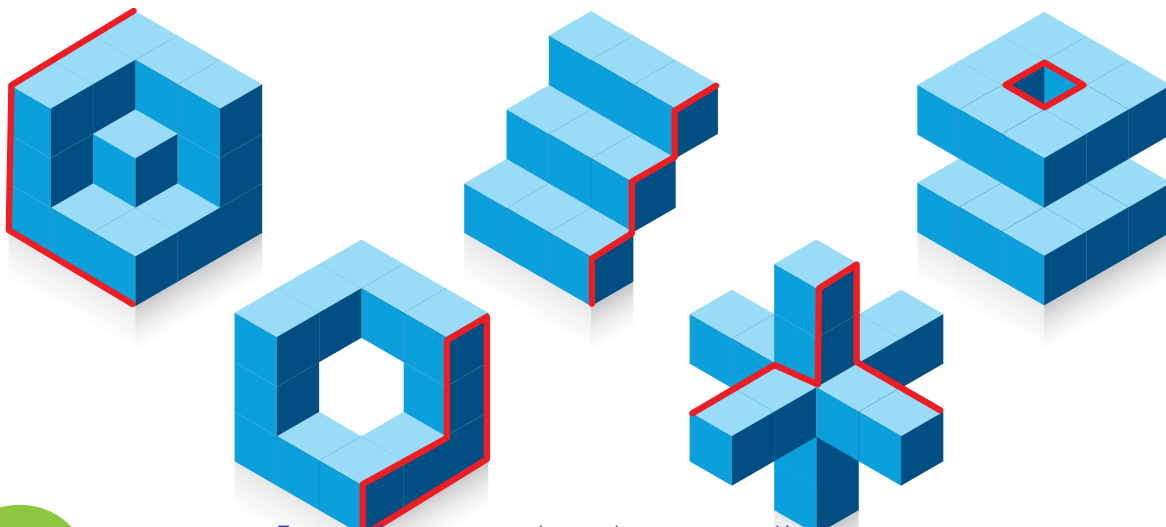
4 Роздивись іще одну лінію. Її називають ламаною і також проводять під лінійку.

 незамкнена ламана

 замкнена ламана

5 Потренуйся в зошиті відтворювати незамкнені і замкнені ламані.

6 Відшукай ламані червоного кольору. Скільки серед них замкнених?

4
чотири

1 Роздивись, як утворили число чотири.

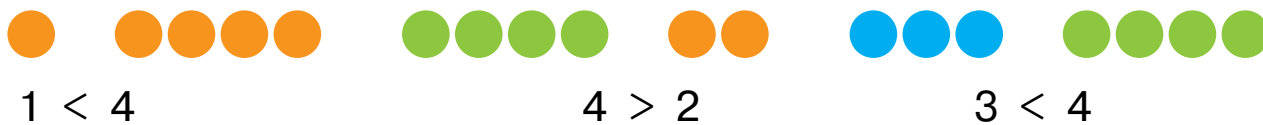
Число **чотири**
позначають
цифру **4**.
4 — це 3 та ще 1

Якщо на три кульки
морозива покласти іще
одну кульку, то їх стане
чотири.

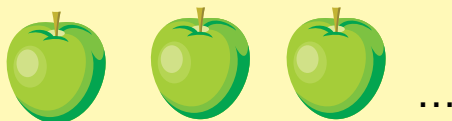
2 Порівняй портрети однієї сім'ї. На якому осіб більше?

3 Прочитай нерівності.

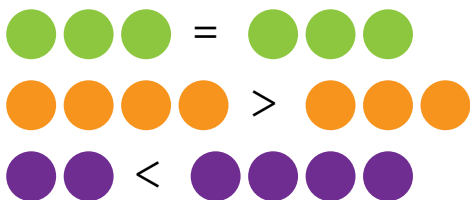
4 Утвори число 4 із числа 3.
Полічи яблука зліва
направо, справа наліво.

Полічи спочатку квіти,
а потім вази.

Чи правильно порівняли
кількість об'єктів?

Утвори число 4 із числа 3.
Полічи горіхи зліва
направо, справа наліво.

5 Порівняй у зошиті числа за зразком.

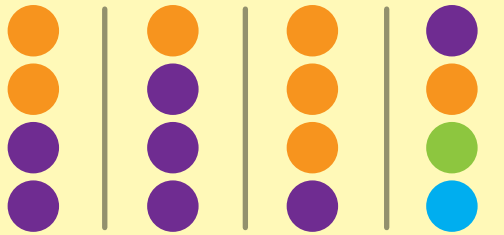

6 В автобусі їхало четверо жінок, а чоловіків — менше.
Скільки чоловіків могло їхати в цьому автобусі?

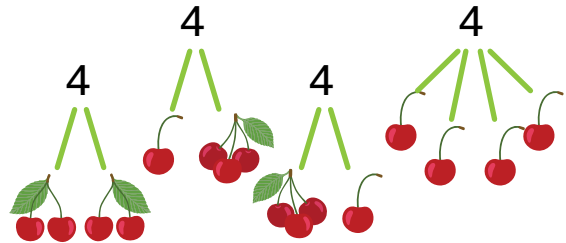
Склад числа 4

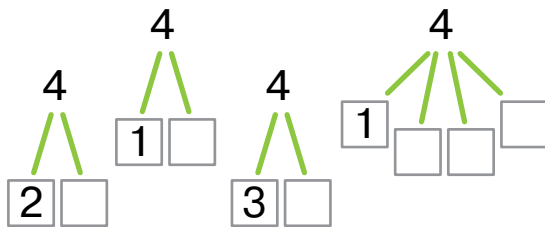
2 По скільки кружечків різних кольорів у кожній групі?

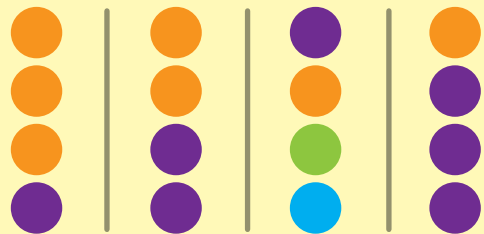
Розглянь склад числа 4.

Доповни склад числа 4.

По скільки кружечків різних кольорів у кожній групі?

3 Як можна сплатити за серветки вартістю 4 гривні? Запиши.

$$\square + \square + \square + \square = 4$$

$$\square + \square + \square = 4$$

$$\square + \square + \square = 4$$

$$\square + \square = 4$$

4 У Миколи було 4 яблука, а груш менше. Скільки фруктів могло бути у хлопчика?

Дія віднімання. Знак «-». Вирази і рівності

- 1 Скільки всього повітряних куль? Скільки піднімається вгору? Скільки повітряних куль залишилося на землі?

Одна куля полетіла. Куль на землі стало менше, ніж було спочатку. Отже, виконали дію віднімання.

Говоримо і читаємо так:
«Від чотирьох відняти один,
буде три».

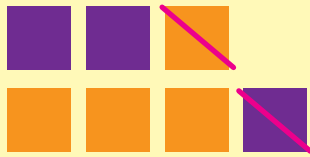
Записуємо так:
 $4 - 1 = 3$

- 2 Склади вирази за малюнками.
Використай слова: відлетіли, поїхали, побігли тощо.

3

Склади вирази на віднімання і знайди їхні значення.

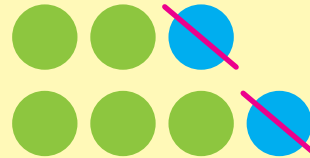
Поясни, як склали вирази на віднімання. Обчисли.

Склади вирази і обчисли їх.

Склади вирази на віднімання і знайди їхні значення.

4

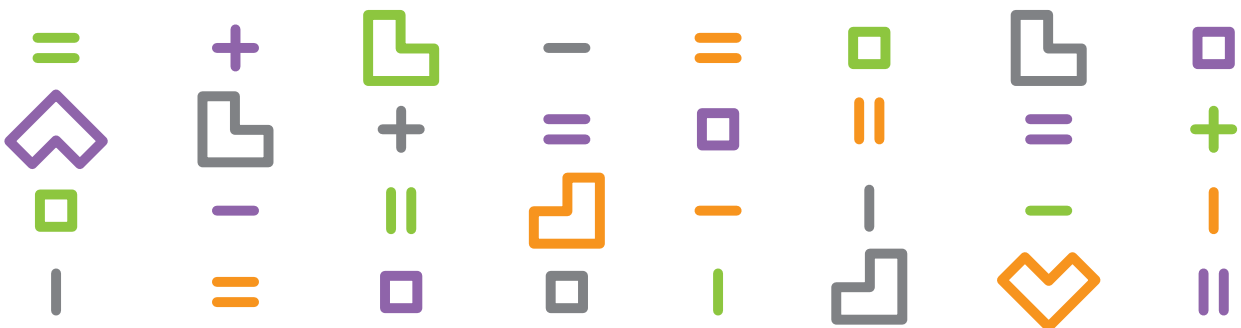
Склади рівність за малюнком. Запиши її в зошит.

$$\square - \square = \square$$

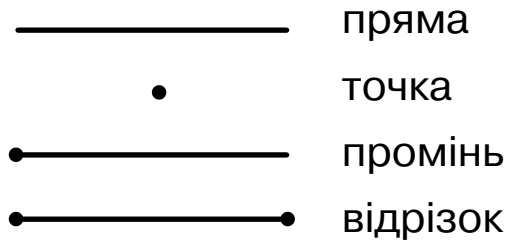
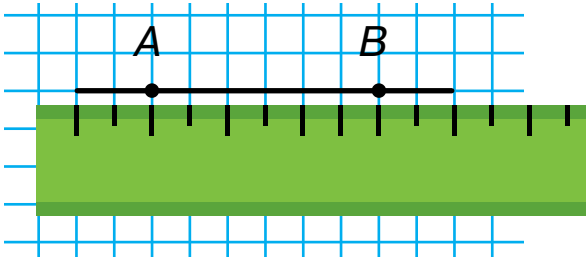
5

Скільки знаків «мінус» на малюнку?

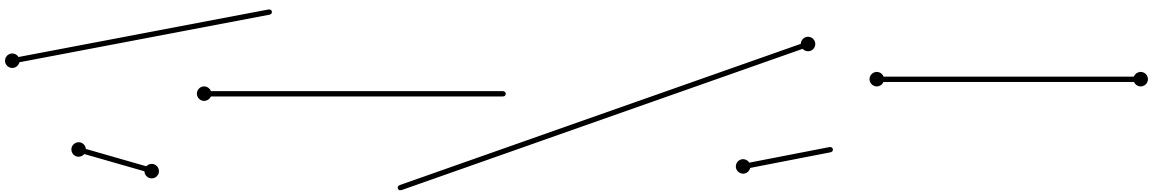
Точка, промінь, відрізок. Числовий промінь

1 Розглянь малюнок. Відтвори його в зошиті.

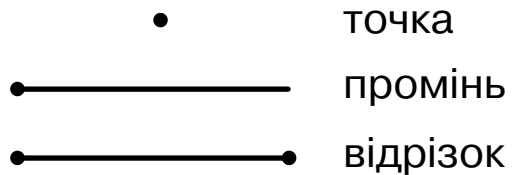
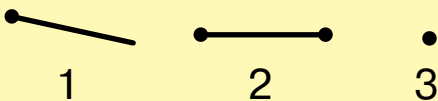

Проведи в зошиті пряму під лінійку. Постав на ній точку. Утворилися два промені, що йдуть вліво і вправо. Недалеко від точки постав на прямій другу точку. Між двома точками утворився відрізок. Назви його буквами латинського алфавіту *AB*.

2 Полічи промені.

3 Під якими номерами точка, відрізок, промінь?

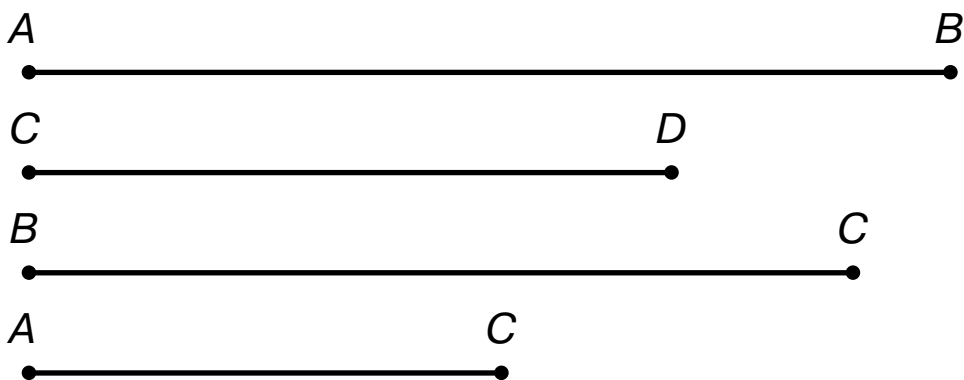
Назви відрізок. Скільки на малюнку променів?

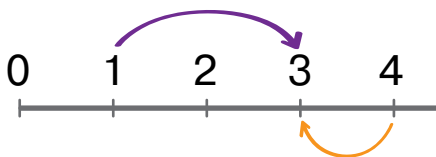
Під якими номерами точка, відрізок, промінь?

4 Назви відрізки. Який відрізок найдовший? найкоротший?

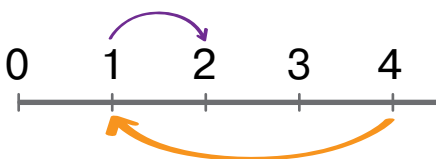

5 Додавати і віднімати можна за допомогою числового променя.

Це числовий промінь. Від його початку (точка 0) відкладено рівні частини. Стрілка вправо вказує на число 3 — це сума чисел 1 і 2, і вліво — на число 3 — це різниця чисел 4 і 1.

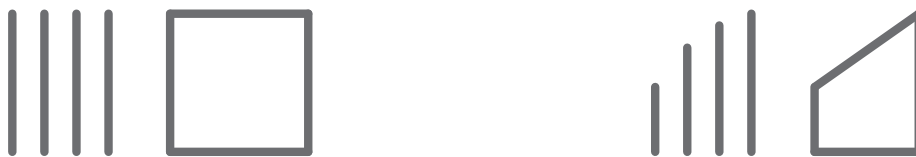
6 Доповни рівності.

$$1 + \square = 2$$

$$4 - \square = 1$$

7 Склади фігури з 4 паличок за зразком.

Поміркуй, скільки треба паличок, щоб скласти трикутник.

Число і цифра 5. Порівняння чисел у межах 5

5
п'ять

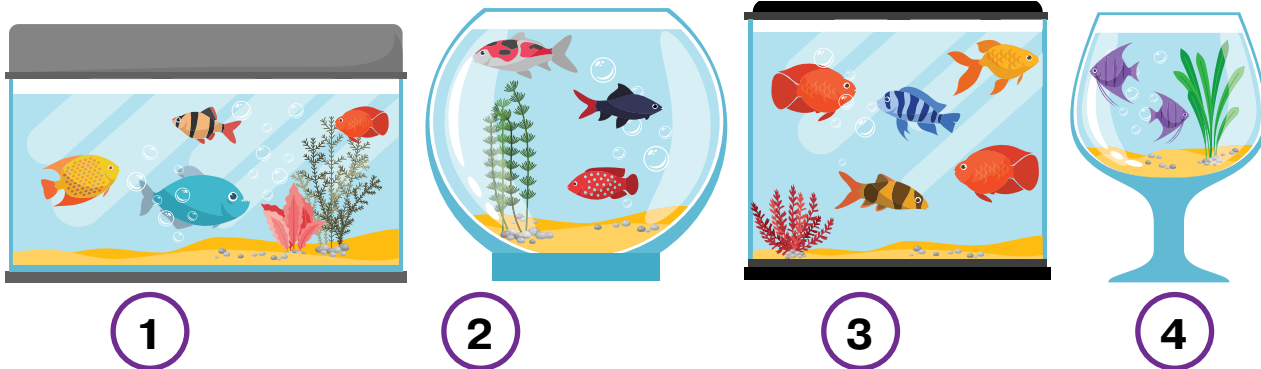

1 Роздивись, як утворили число п'ять.

Число **п'ять** позначають цифрою **5**.
5 — це 4 та ще 1

2 Полічи рибок в акваріумах. У якому акваріумі 5 рибок?

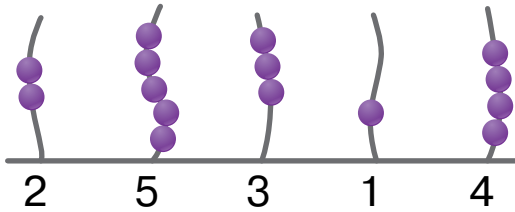
3 Утвори число 5 із числа 4. Полічи фігури зліва направо, справа наліво.

Полічи спочатку блакитні мушлі, а потім зелені.

Перевір, чи правильно позначено кількість намистин?

Утвори число 5 із числа 4.
Полічи фігури зліва направо, справа наліво.

4 Порівняй числа кожної пари гральних кубиків.

3 ○ 5

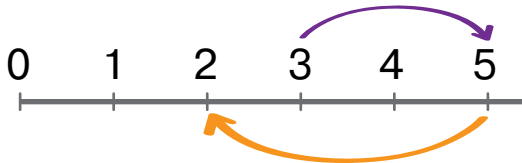
1 ○ 5

2 ○ 5

5 Склади рівності за числовим променем. Запиши їх.

$$3 + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

6 Роздивись ряд чисел. Яке число перед числом 4? Яке число після числа 4?

3 4 5

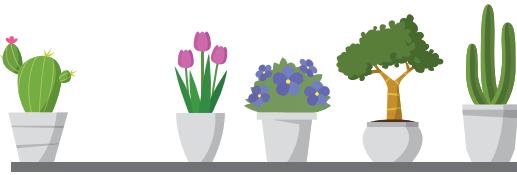
Число 3 — **попереднє** до числа 4.

Число 5 — **наступне** за числом 4

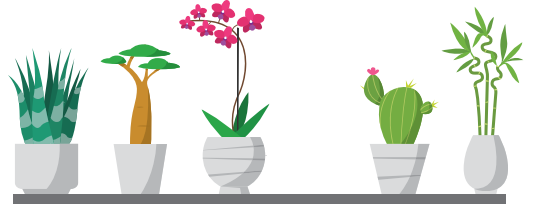
7 Запиши наступне число за числом 2; за числом 3.
Запиши число, яке передує числу 4; числу 2.

Склад числа 5

1 Розглянь, як розмістити вазони на полицях.

5 — це 1 і 4

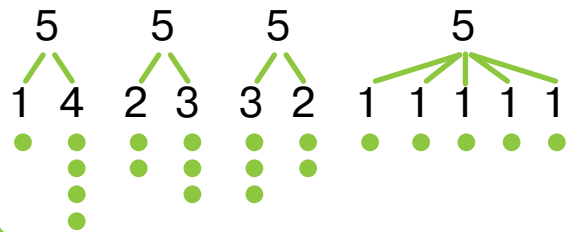

5 — це 3 і 2

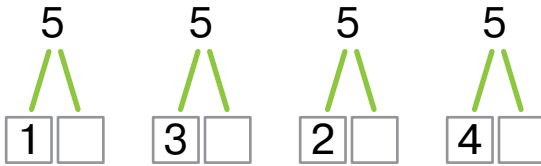
2 Як можна розмістити 5 чайників на двох полицях?

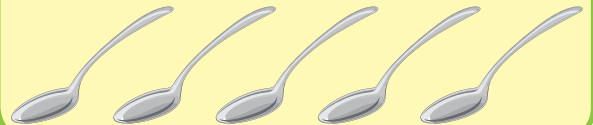
Розглянь склад числа 5.

Доповни склад числа 5.

Як можна розкласти 5 ложок на дві таці?

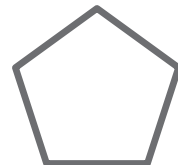
3 Як сплатити за квиток, використовуючи купюри?

5 грн

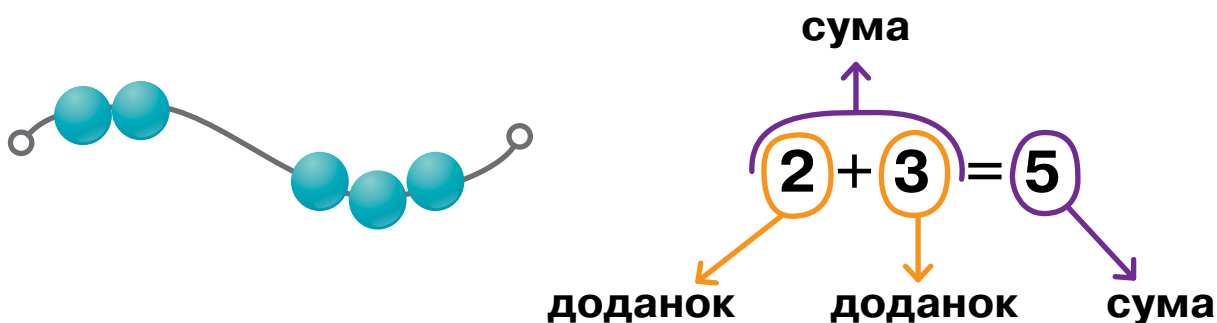

4 Іванна склала з 5 паличок п'ятикутник. Потім одну паличку прибрала. Яку нову фігуру склала дівчинка з решти паличок?

Компоненти дії додавання

- 1 Розглянь і прочитай компоненти дії додавання.

Числа, які додаємо, називають **доданками**.

Вираз $2 + 3$ — це **сума**.

Значення виразу число **5** — також **сума**.

Рівність читаємо так:

«Сума чисел два і три дорівнює п'яти»

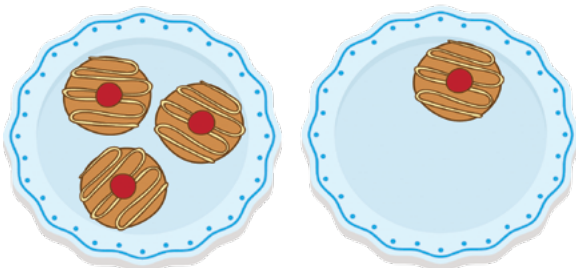
- 2 Прочитай рівності. Знайди суми за зразком.

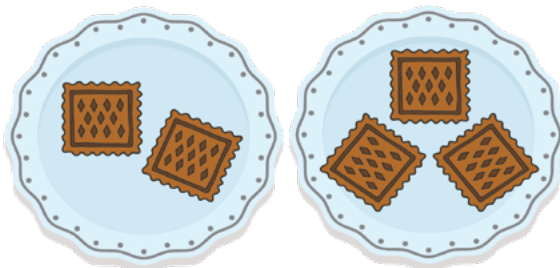
$$3 + 2 = 5$$

До 3 додати 2, буде 5.

Сума чисел 3 і 2 дорівнює 5.

$$3 + \square = \square$$

$$2 + \square = \square$$

3

Знайди суми.

$$2 + 1 = \square$$

$$4 + 1 = \square$$

Знайди суми.

Скористайся малюнками.

$$2 + 2 = \square$$

$$1 + 4 = \square$$

Віднови компонент дії
додавання.

$$3 + \text{🌸} = 5$$

Знайди суми.

$$2 + 2 = \square$$

$$3 + 2 = \square$$

4

Віднови приховані компоненти. Запиши рівності.

$$3 + 1 = \text{🌸}$$

$$2 + \text{🌸} = 4$$

$$\text{🌸} + \text{🌸} = 5$$

$$\text{🌸} + 4 = \text{🌸}$$

5

Обчисли суми грошей. Що можна на них купити? Запиши.

+

+

2 грн

5 грн

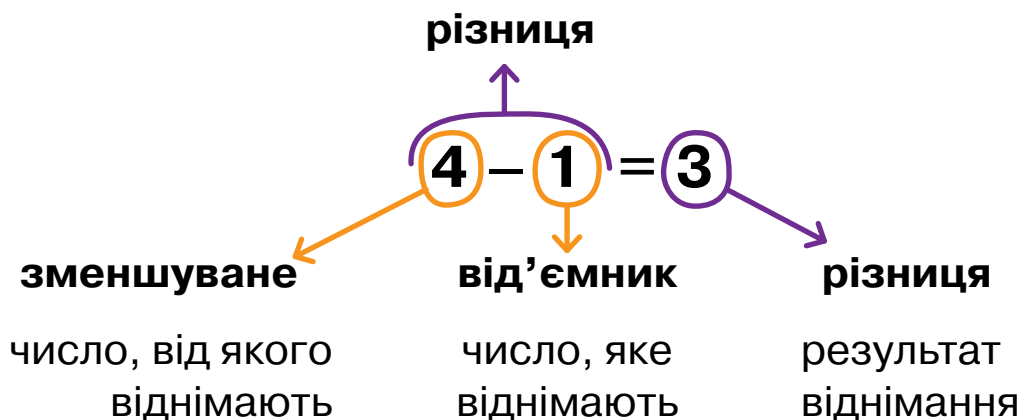
4 грн

6

У квартирі було 3 кімнати. З однієї кімнати зробили дві.
Скільки кімнат стало в квартирі?

Компоненти дії віднімання

1 Розглянь і прочитай компоненти дії віднімання.

Рівність читаємо так:
«Різниця чисел чотири
і один дорівнює трьом»

2 Прочитай рівності за зразком. Знайди різниці.

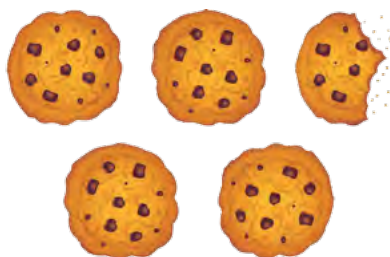
$$5 - 2 = 3$$

Від 5 відняти 2, буде 3.

Різниця чисел 5 і 2 дорівнює 3.

$$4 - 3 = \square$$

$$5 - 1 = \square$$

3

Знайди різниці.

$$3 - 2 = \square$$

$$5 - 4 = \square$$

Знайди різниці.

Скористайся малюнками.

$$4 - 2 = \square$$

$$5 - 3 = \square$$

Віднови прихований компонент дії віднімання.

$$- 3 = 2$$

Знайди різниці.

$$3 - 1 = \square$$

$$5 - 1 = \square$$

4

Віднови приховані компоненти. Запиши рівності.

$$4 - 1 = \text{flower icon}$$

$$\text{flower icon} - 2 = 2$$

$$\text{flower icon} - \text{flower icon} = 2$$

$$\text{flower icon} - 4 = \text{flower icon}$$

5

Скільки решти має отримати покупець? Запиши.

$$- \text{purple eraser} = ?$$

4 грн

$$- \text{red and blue eraser} = ?$$

2 грн

6

Роздивись верхній рядок таблиці. Визнач послідовність цифр у нижньому рядку й доповни його.

1	5	1	4	1	3	1	2	1	1
5	1		2	5				5	5

Зв'язок дій додавання і віднімання

- 1 Розглянь, як з рівності на додавання склали рівності на віднімання.

$$1 + 4 = 5$$

$$5 - 1 = 4$$

$$5 - 4 = 1$$

Якщо від суми відняти один із доданків, то одержимо інший доданок

- 2 Поясни, як знайшли один із доданків, знаючи інший і суму.

$$3 + 2 = 5$$

$$5 - 2 = \square$$

$$2 + 3 = 5$$

$$5 - 3 = \square$$

- 3 $4 + 1 = 5$

  $5 - 1 = \square$

  $3 + 2 = 5$

  $5 - 2 = \square$

$$4 + \square = 5$$

$$\square - 1 = 4$$

$$3 + \square = 5$$

$$\square - 2 = 3$$

  $2 + 3 = 5$

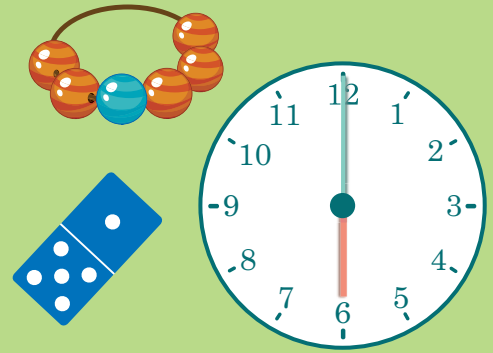
  $5 - 3 = \square$

- 4 Накресли два відрізки AB і CD , причому AB довший за CD .

- 5 На одній тарілці 5 слив, а на другій — 3. Як перекласти сливи з однієї тарілки на другу, щоб слив стало порівну на кожній тарілці?

Число і цифра 6. Порівняння чисел у межах 6

6
шість

1 Як утворити число 6 із числа 5?
Знайди відповідні малюнки вгорі.

Число **шість** позначають цифрою **6**.
6 — це 5 і ще 1

2 Прочитай: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

3 Утвори число 6 із числа 5.
Полічи равликів зліва направо, справа наліво.

Полічи листя дуба.

Як утворити число 6
із числа 4?

Утвори число 6 із числа 5.
Полічи комах зліва направо,
справа наліво.

4 Порівняй числа.

$6 \bigcirc 4$

$5 \bigcirc 6$

$6 \bigcirc 3$

$3 \bigcirc 4$

5 Як перемістити дві палички, щоб із двох трикутників утворився один?

Склад числа 6

1

$$5 + 1 = \square$$

$$4 + 2 = \square$$

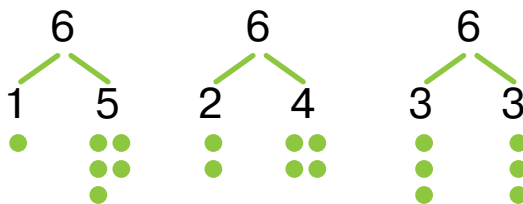
$$3 + 3 = \square$$

2

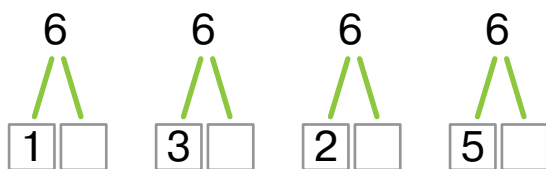
На які числа можна розкласти число 6?

Розглянь склад числа 6.

Доповни склад числа 6.

На які числа можна розкласти число 6?

3

Порівняй кількість. Запиши нерівності в зошит.

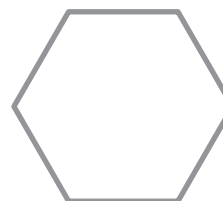
4

Скільки всього грошей у кожній групі?

5

Відтвори у зошиті такий шестикутник. Проведи лінію, щоб стало 2 чотирикутники.

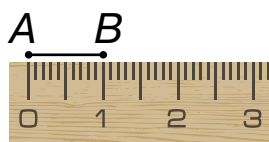
1 см

Один
сантиметр

На лінійці є шкала, яка поділена на сантиметри. 1 см — це довжина двох клітинок зошита

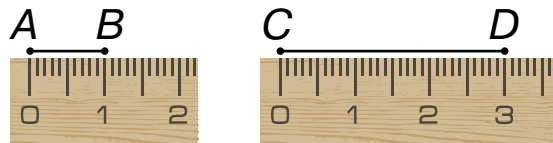
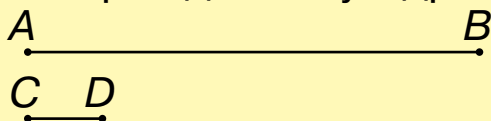
- 1 Назви довжину кожного відрізка. Відтвори в зошиті.

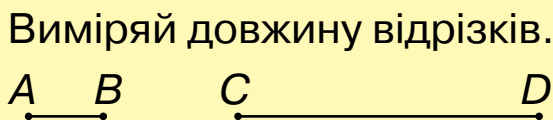
- 2 За допомогою клітинок визнач довжину відрізків. Порівняй їх.

- 3 Вимірй довжину відрізків.

Накресли відрізок довший від 4 см, але коротший від 6 см.

- 4 Які числа можна поставити в клітинках, щоб твердження були правильні? Запиши свій варіант у зошит.

Число менше від числа 6. Число 6 більше за число .

- 5 Іван, Олег та Олекса — брати. Іван не старший, а Олекса не молодший від Олега. Хто з братів найстарший?

Число і цифра 7. Порівняння чисел у межах 7

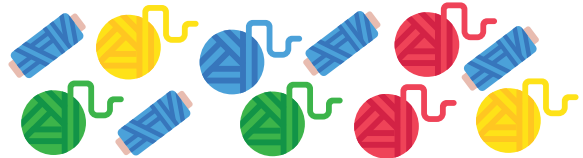
- 1 Як утворити число 7 із числа 6?
Знайди відповідні малюнки вгорі.
- 2 Прочитай: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

Число **сім** позначають цифрою **7**.
7 — це 6 і ще 1

- 3 Утвори число 7 із числа 6.
Полічи від 1 до 7; від 7 до 1.

Полічи клубки ниток.

Як утворити число 7
із числа 5?

Утвори число 7 із числа 6.
Полічи від 1 до 7; від 7 до 1.

- 4 Випиши спочатку рівності (=), а потім — нерівності (>, <).

$7 \bigcirc 3$

$7 \bigcirc 5$

$4 \bigcirc 4$

$7 \bigcirc 4$

$7 \bigcirc 6$

- 5 Відшукай помилку. Виправ її і запиши правильно.

$5 = 1 + 4$

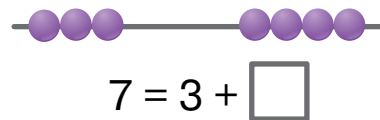
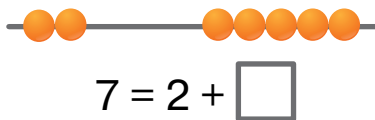
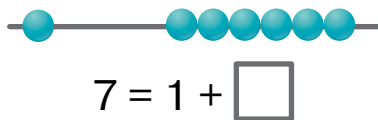
$5 = 2 + 3$

$5 = 3 + 1$

$5 = 4 + 1$

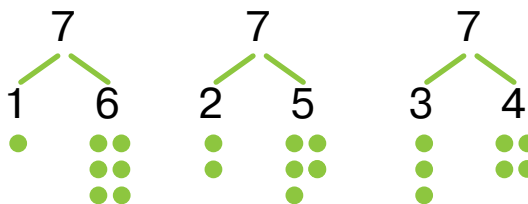
Склад числа 7

1 За малюнками запиши склад числа 7.

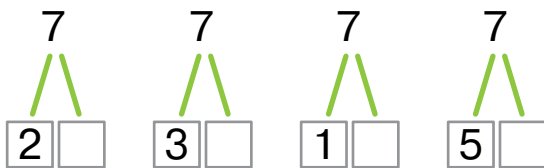

2 Як можна розкласти по-різному 7 олівців у 2 коробки?

Розглянь склад числа 7.

Доповни склад числа 7.

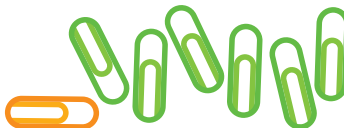

Як можна розкласти по-різному 7 морквин у 2 кошики?

3 Добери числа за зразком. Запиши рівності.

$$7 = 4 + 3$$

$$7 = 1 + \square$$

$$7 = 2 + \square$$

4 У веселки 7 кольорів. Називай число і колір за зразком: перший колір — червоний, другий — ... .

5 На дроті сиділо 7 ластівок. Третя ластівка полетіла. Скільки ластівок залишилося на дроті?

Число і цифра 8. Порівняння чисел у межах 8

8
ВІСІМ

1 Як утворити число 8 із числа 7?
Скористайся малюнками вгорі.

Число **вісім** позначають цифрою **8**.
8 — це 7 і ще 1

2 Прочитай: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.

3 Утвори число 8 із числа 7.
Полічи кружечки зліва направо, справа наліво.

Полічи ключі.

Як утворити число 8 із числа 6?

Утвори число 8 із числа 7.
Полічи квадрати зліва направо, справа наліво.

4 Порівняй числа. Запиши в зошиті.

8 ○ 1   8 ○ 2   8 ○ 4   8 ○ 5   8 ○ 7   8 ○ 8

5 Як за допомогою шести паличок скласти два квадрати?

Склад числа 8

1 Доповни за малюнками склад числа 8. Запиши в зошит.

$$8 = 1 + \square$$

$$8 = 2 + \square$$

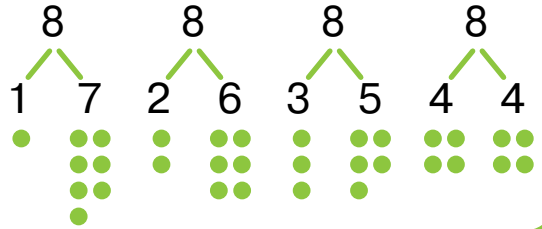
$$8 = 5 + \square$$

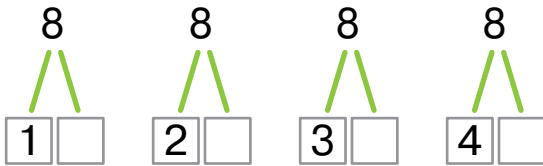
$$8 = 4 + \square$$

2 Як можна по-різному розкласти 8 слив на 2 тарілки?

Розглянь склад числа 8.

Доповни склад числа 8.

Як можна по-різному розкласти 8 пиріжків на 2 тарілки?

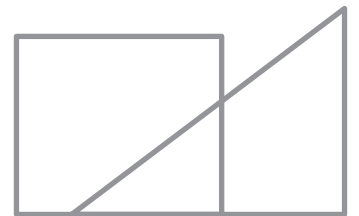
3 Скільки копійок на кожному малюнку?

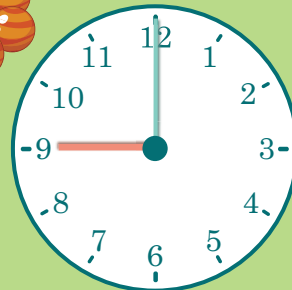
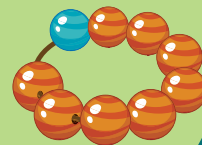
4 Стіну спортзалу розмітили на сектори з числами. Зроби три кидки м'ячем так, щоб отримати число 8.

1	2	3	4
4	3	2	1

5 Якою фігурою на малюнку є спільна частина трикутника і чотирикутника?

9
дев'ять

1 Як утворити число 9 із числа 8?
Знайди відповідний малюнок угорі.

Число **дев'ять**
позначають цифрою **9**.
9 — це 8 та ще 1

2 Запиши «сусідів» числа 8.

3 Утвори число 9 із числа 8.
Полічи від 1 до 9; від 9 до 1.

Полічи бубни.

Запиши числа, менші
від 9, але більші за 1.

Утвори число 9 із числа 8.
Полічи від 1 до 9; від 9 до 1.

4 Порівняй числа. Запиши в зошит.

9 ○ 1   3 ○ 9   4 ○ 9   6 ○ 9   7 ○ 9   8 ○ 9

5 Знайди серед шісток одну дев'ятку.

Склад числа 9

1 Доповни за малюнками склад числа 9. Запиши рівності.

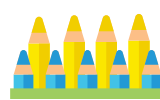
$$9 = 1 + \square$$

$$9 = 2 + \square$$

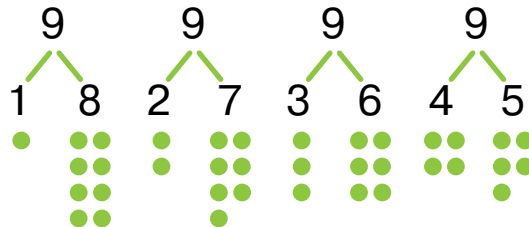
$$9 = 3 + \square$$

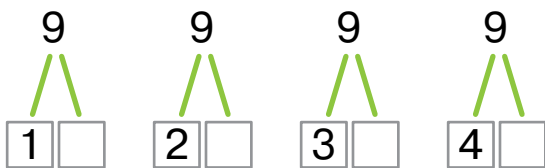
$$9 = 4 + \square$$

2 Як можна по-різному розкласти 9 тістечок на 2 тарілки?

Розглянь склад числа 9.

Доповни склад числа 9.

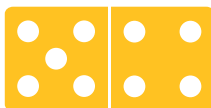

Як можна по-різному розкласти 9 кексів на 2 тарілки?

3 Доповни рівності.

$$6 + \square = 9$$

$$5 + \square = 9$$

$$5 + \square = 8$$

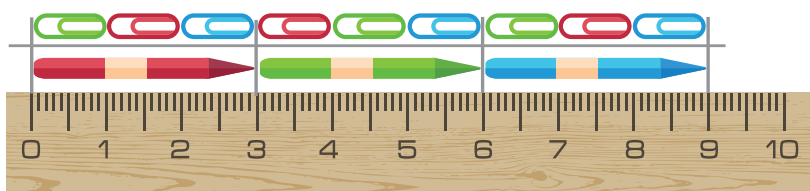

$$6 + \square = 8$$

4 Порівняй по-різному числа кожної пари за зразком.

(4 < 6   6 > 4)   8 і 9   6 і 7   2 і 5   4 і 9   7 і 9

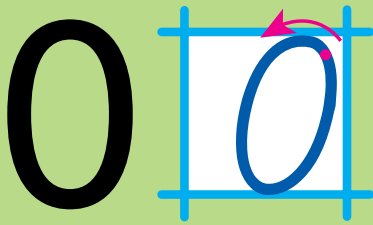
5

— ? см
у 9 см — ?

— ? см
у 9 см — ?

Число і цифра 0. Віднімання рівних чисел

нуль

2

1

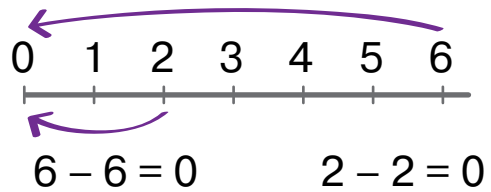
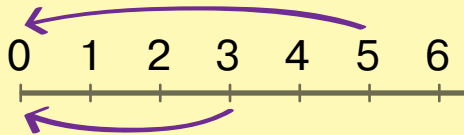
0

- 1 Добери числа до схеми. Чому отримали такий результат?

$$\square - \square = 0$$

При відніманні рівних чисел одержуємо нуль — 0

- 2 Склади вирази. Обчисли.

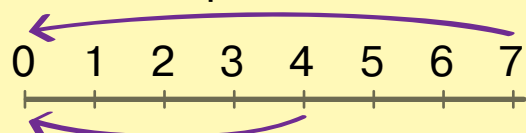

Порівняй у зошиті.

$$3 - 3 \bigcirc 0 \quad 5 - 5 \bigcirc 0$$

$$7 - 7 \bigcirc 0 \quad 8 - 8 \bigcirc 0$$

Склади вирази. Обчисли.

- 3 Обчисли значення виразів, користуючись лінійкою.

$$6 - 5$$

$$6 - 6$$

$$5 - 4$$

$$5 - 5$$

$$8 - 7$$

- 4 Добери свої приклади, де можна побачити цифру 0.

101

50

1 Як утворити число 10 із числа 9? Знайди відповідний малюнок угорі.

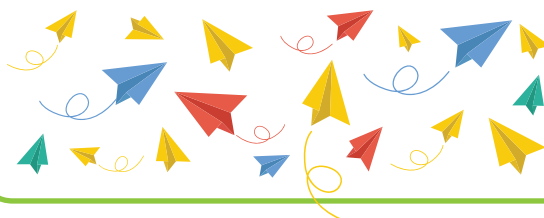
Число **десять** позначають двома цифрами: одиницею і нулем — **10**

2 Запиши у порядку зростання числа:
1, 2, 5, 6, 7, 3, 4, 8, 10, 9.

3 Утвори число 10 із числа 9.
Полічи кружечки зліва направо, справа наліво.

Полічи жовті літачки.

Запиши числа, менші від 10, але більші за 1.

Утвори число 10 із числа 9.
Полічи трикутники зліва направо, справа наліво.

4 Порівняй числа кожної пари в зошиті.

4 і 5

8 і 10

3 і 1

1 і 10

6 і 6

5 Брат і сестра домовилися сісти у 5-й вагон поїзда, у якому було 9 вагонів. Сестра сіла у 5-й вагон з голови поїзда, брат — із хвоста. Чи зустрінуться вони в одному вагоні?

Склад числа 10

1 Доповни склад числа 10. Запиши в зошит.

$10 = 9 + \square$

$10 = 8 + \square$

$10 = 7 + \square$

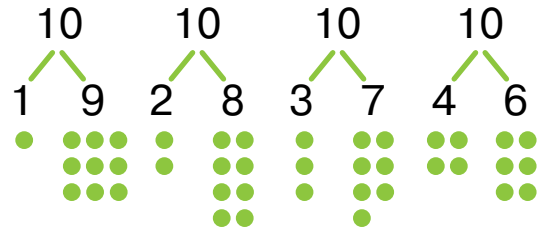
$10 = 6 + \square$

$10 = 5 + \square$

2 Як можна по-різному розкласти 10 іграшок у 2 коробки?

Розглянь склад числа 10.

Доповни склад числа 10.

$10 = 1 + \square$

$10 = 2 + \square$

$10 = 3 + \square$

$10 = 4 + \square$

$10 = 5 + \square$

$10 = 7 + \square$

Як можна по-різному розкласти 10 горішків у 2 кишені?

3 Як доповнити кожний ряд до 10?

$7 \text{ і } \square$

$4 \text{ і } \square$

$5 \text{ і } \square$

$8 \text{ і } \square$

4 Накреси два відрізки завдовжки 4 см і 5 см відповідно. Назви їх.

5 Аркуш паперу має чотири кути. Від нього відрізали три кути. Скільки кутів стало в аркуша паперу?

Перевір себе

Пройди математичний квест, щоб дістатися гір.

1 — ?   — ?   — ?   — ?

Яких об'єктів найбільше? найменше?

2 $2 + \square = 8$ $2 + \square = 10$ $10 - \square = 5$ $10 - \square = 3$

3 $4 \bigcirc 3$ $7 \bigcirc 5$ $4 < \square$ $9 > \square$ $6 = \square$

6 $4 + 2$ $6 + 2$ $10 + 2$
 $4 - 2$ $6 - 2$ $10 - 2$

7 1, $\square$, 3, $\square$, $\square$, 6, $\square$;
10, $\square$, $\square$, 7, $\square$, 5.

8 Відшукай

Розділ 3. ЗАДАЧІ. ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ЧИСЕЛ У МЕЖАХ 10

Переставна властивість додавання

1 Чи змінилася кількість авто від їх перестановки?

$$2 + 3$$

$$3 + 2$$

2 Обчисли суми і зроби висновок.

доданок	6	3	5	2	7	1
доданок	3	6	2	5	1	7
сума	9	9				

Від перестановки доданків сума не змінюється

3

$7 + 1$

$6 + 2$

$1 + 7$

$2 + 6$

$3 + 5 = 8$

$6 + 4 = 10$

$5 + 3 = \square$

$4 + 6 = \square$

Перестав доданки і обчисли суми.

$4 + 2$

$9 + 1$

$8 + 1$

$2 + 7$

$1 + 8$

$7 + 2$

4 Порівняй вирази, не обчислюючи.

$3 + 4 \bigcirc 4 + 3$

$6 + 5 \bigcirc 5 + 6$

$7 + 2 \bigcirc 2 + 7$

5 Обчисли суми грошей.

6 Сума трьох чисел — 10. Перше число 6, друге — 2. Яке третє число?

Структурні елементи задачі

- 1 Під ялинкою було 3 подарунки. Поруч поклали ще 2. Скільки подарунків стало під ялинкою?

Умова: Під ялинкою було 3 подарунки. Поруч поклали ще 2.

Запитання: Скільки подарунків стало під ялинкою?

Розв'язання: $3 + 2 = 5$ (п.)

Відповідь: Під ялинкою стало 5 подарунків.

Умова — це те, що ми знаємо.

Запитання — це те, що треба знайти.

Розв'язання — це те, як треба знайти невідоме.

Відповідь — це те, що ми знайшли

- 2 Назви структурні елементи задачі.

- 3 Прочитай задачу. Розкажи **умову**. Назви **запитання**. Добери **розв'язання**. Повідом **відповідь**.

В Олі 7 кульок, а у Віки — 3. Скільки всього кульок у дівчаток?

4 $4 - 4$
 $4 + 0$

$6 - 1$
 $6 - 0$

$6 + 2$
 $7 + 2$

$10 - 1$
 $9 - 1$

- 5 Червоний олівець коротший за зелений, а зелений коротший від жовтого. Який олівець довший — зелений чи жовтий?

Задачі на знаходження суми і різниці

- 1 Склади задачі за малюнками. Назви структурні елементи задач. Поясни вибір дії.

$$3 + \square$$

$$5 - \square$$

- 2 На стоянці:
Стояло — 6 машин.
Приїхало — 2 машини.
Стало — ?

Було — 5 іграшок.
Привезли — 3.
Стало — ? (+)

Постав запитання і розв'яжи задачу.
У магазин привезли 5 пар лиж. Продали 3 пари.
Скільки ... ?

На годівниці:
Сиділо — 7 синиць.
Прилетіло — 2 синиці.
Стало — ?

- 3 Порівняй умови. Зверни увагу на слова «взяв», «взяла».
- 1) Микола взяв з коробки 4 машинки, а Оля — 2. Скільки всього машинок взяли діти?
  - 2) У коробці було 8 машинок. Олег взяв 2 машинки. Скільки машинок залишилося у коробці?

Отже, «всього», «разом» — дія додавання (+), «залишилося» — дія віднімання (-).

- 4 Альбом дешевший від фарб, але дорожчий за олівець. Яка з цих покупок найдешевша? найдорожча?

Задачі на різницеве порівняння

- 1 Знайди різниці. Зверни увагу, як змінюється різниця від зміни від'ємника.

Зменшуване	10	10	10	10	10	10	10	10	10
Від'ємник	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Різниця	?	?	?	?	?	?	?	?	?

- 2 Скільки пряників-чоловічків? Скільки пряників-рукавичок? Чого більше? менше? На скільки більше? менше?

Рівність $7 - 4 = 3$ можна прочитати так:
«7 більше за 4 на 3, або 4 менше від 7 на 3».

Щоб порівняти числа, застосовують дію віднімання

- 3 Доповни умову задачі.
Купили 8 ложок і 2 виделки.
На скільки більше ... ?
На скільки менше ... ?

Доповни умову задачі.
У коробці було 7 олівців і 2 пензлики.
На скільки більше ...? (-)
На скільки менше ...? (-)

Склади подібну задачу про різну кількість солодоців.

Доповни умову задачі.
Купили 6 тарілок і 2 чашки.
На скільки більше ...?
На скільки менше ...?

- 4 Добери числа, щоб твердження були істинні. Запиши рівності за зразком.

6 менше від 9 на

9 менше від 10 на

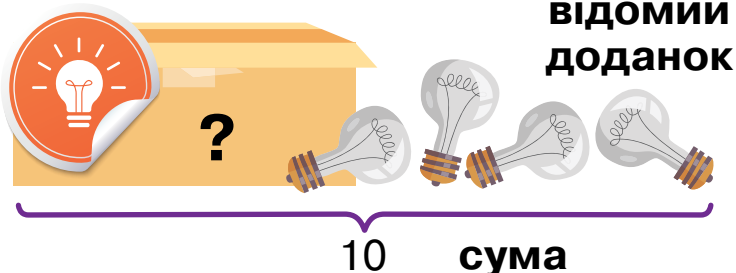
$$9 - 6 = 3$$

5 більше від 3 на

Задачі на знаходження невідомого доданка

- 1 Скільки всього лампочок? Скільки лампочок біля коробки? Де решта лампочок?

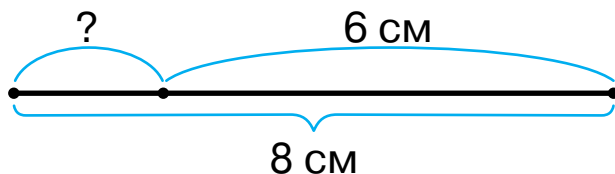
невідомий доданок

Щоб знайти невідомий доданок, треба від суми відняти відомий доданок.

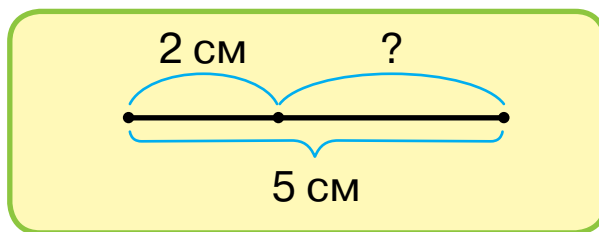
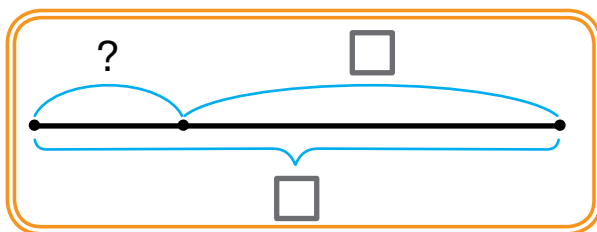
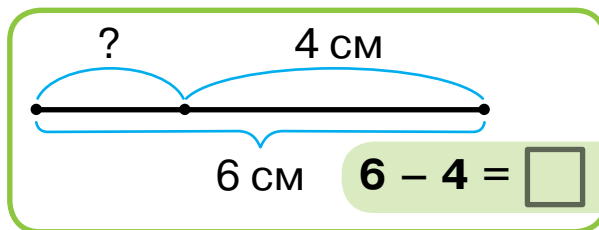
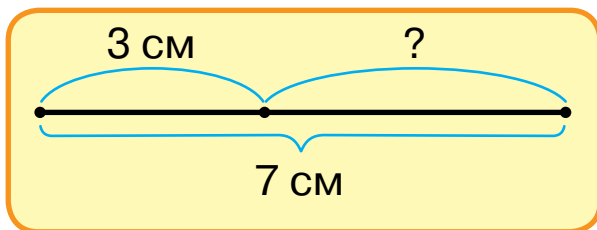
$$10 - 4 = 6$$

- 2 Знайди невідомі доданки за схемами.

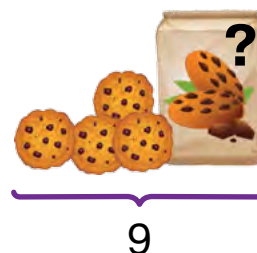
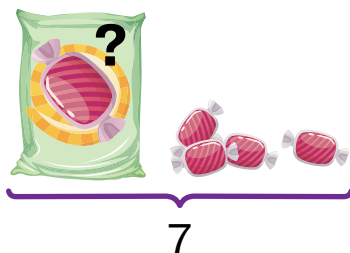

$$8 - \square = \square$$

3

- 4 Склади задачі за малюнками.

- 5 У трьох сестер по одному брату. Скільки всього дітей у родині?

Збільшення та зменшення числа на кілька одиниць

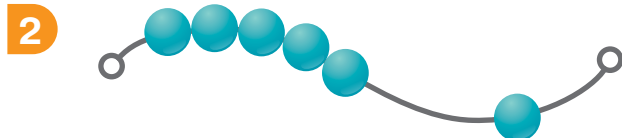
1 Не обчислюючи, визнач більшу суму. Поясни чому.

$$\begin{array}{l} 6 + 2 \\ 6 + 2 + 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 7 + 1 + 1 \\ 7 + 1 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 3 + 1 \\ 3 + 2 + 1 \end{array}$$

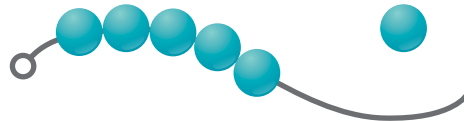
$$\begin{array}{l} 2 + 2 \\ 2 + 2 \end{array}$$

Намистин збільшилося на 1.

Щоб збільшити,
треба додати

$$5 + 1 = \square$$

Намистин зменшилося на 1.

Щоб зменшити,
треба відняти

$$6 - 1 = \square$$

3 Збільш на 2 числа: 3, 5, 8.
Зменш на 2 числа: 3, 5, 8.

Де збільшили число 6,
а де — зменшили?

$$6 \square 2 = 4$$

$$6 \square 2 = 8$$

Збільш на 2 число 3.

$$3 + 2 = \square$$

Зменш на 2 число 3.

$$3 - \square = \square$$

Збільш на 2 числа: 4, 6, 7.

Зменш на 2 числа: 4, 6, 7.

4 Порівняй вираз із числом.

$$7 + 2 \bigcirc 8$$

$$4 - 2 \bigcirc 6$$

$$3 + 2 \bigcirc 5$$

$$7 - 2 \bigcirc 6$$

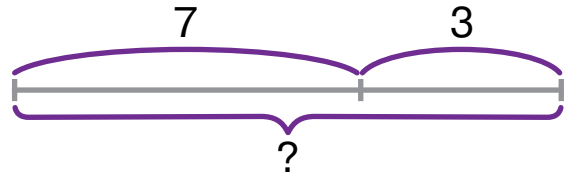
5 У ряду росте 4 дерева. Олег повісив годівничку на друге дерево зліва, а Марта — на друге справа. Чи могли діти повісити годівнички на одне і те саме дерево?

Короткий запис задач

- 1 У саду посадили 7 яблунь і 3 груші. Скільки всього дерев посадили в саду?

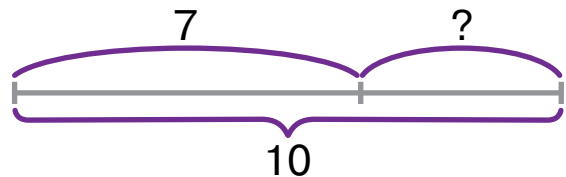
Яблунь — 7
Груш — 3 } ?

$$\square + \square = \square$$

- 2 У саду посадили 10 дерев. З них 7 яблунь, а решта — груші. Скільки груш посадили в саду?

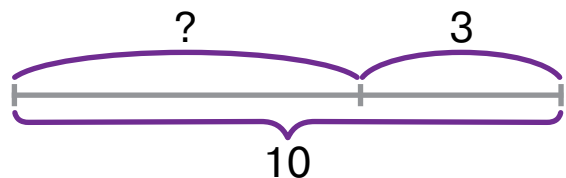
Яблунь — 7
Груш — ? } 10

$$10 - \square = \square$$

- 3 У саду посадили 10 дерев. З них 3 груші, а решта — яблуні. Скільки яблунь посадили в саду?

Груш — 3
Яблунь — ? } 10

$$10 - \square = \square$$

- 4 Галина прочитала 6 сторінок книжки, а Олег — на 2 сторінки менше від Галини. Скільки сторінок прочитав Олег?

Галина — 6 с. ←
Олег — ?, на 2 с. < ніж

$$\square - \square = \square$$

- 5 Олег прочитав 4 сторінки книжки, а Галина — на 2 сторінки більше. Скільки сторінок прочитала Галина?

Олег — 4 с. ←
Галина — ?, на 2 с. > ніж

$$\square + \square = \square$$

- 6 На екскурсію поїхало 3 хлопчики і 5 дівчаток. На скільки більше поїхало на екскурсію дівчаток, ніж хлопчиків?

Хлопчиків — 3
Дівчаток — 5 на ?

$$\square - \square = \square$$

- 7 Склади короткий запис задачі.
Було 5 книг про тварин, купили ще 4. Скільки стало книг?

Склади короткий запис задачі. Зверни увагу на виділені слова.

Було 4 грн, витратили 1 грн. Скільки грошей залишилося?

Склади і запиши короткий запис задачі зі словами: було, поїхало, залишилося.

Склади короткий запис задачі.

Було 8 машин, приїхало ще 2. Скільки стало машин?

- 8 Знайди зайві дані в умові задачі. Розв'яжи її.

Тато спік 10 пиріжків із вишнями і 5 із полуницями. З'їли 5 пиріжків із вишнями. Скільки пиріжків із вишнями залишилося?

Додавання і віднімання числа 1

1 Назви числа від 1 до 10; від 10 до 1.

2 Прилічуй по 1: $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 5 \dots$

Відлічуй по 1: $9 \rightarrow 8 \rightarrow 7 \rightarrow 6 \rightarrow 5 \dots$

3

$5 + 1 = 6$	$6 - 1 = 5$
$8 + 1 = \square$	$\square - 1 = 8$
$9 + 1 = \square$	$\square - 1 = 9$

Прилічуй: Відлічуй:

$1 + 1$

$3 - 1$

$2 + 1$

$5 - 1$

$6 + 1 + 1$

$6 - 1 - 1$

$8 + 1 + 1$

$8 - 1 - 1$

$4 + 1 + 1$

$4 - 1 - 1$

$3 + 1 = 4$

$4 - 1 = 3$

$4 + 1 = \square$

$\square - 1 = 4$

$7 + 1 = \square$

$\square - 1 = 7$

4

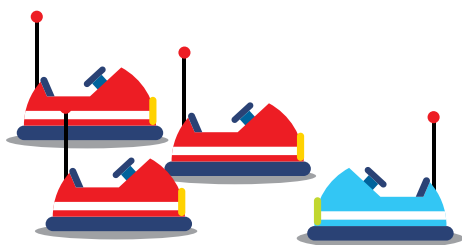
 $7 + 1$
 $7 - 1$

$3 + 1$
 $3 - 1$

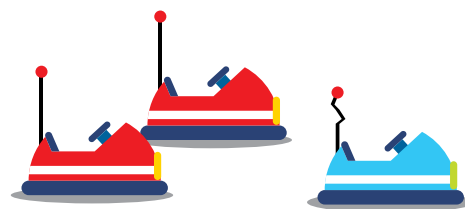
$4 + 1$
 $4 - 1$

$9 + 1$
 $9 - 1$

5 Склади і розв'яжи задачі за малюнками.

$\square + \square = \square$

$\square - \square = \square$

6 Між числами **2**, **1**, **1** постав знаки арифметичних дій так, щоб у результаті одержати число 2.

Додавання і віднімання числа 2

- Лічи двійками від 2 до 10; від 10 до 2.
- Розглянь, як можна додавати і віднімати число 2 різними способами. Обери для себе найзручніший.

$1 + 2 = 3$

$3 - 2 = 1$

$1 + 1 + 1 = \square$

$3 + 2 = 5$

$5 - 2 = 3$

$3 - 1 - 1 = \square$

6 + 2 = 8	8 - 2 = 6
7 + 2 = ____	____ - 2 = 7
9 + 1 = ____	____ - 1 = 9

Прилічуй:	Відлічуй:
3 + 2 = ____	3 - 2 = ____
6 + 2 = ____	6 - 2 = ____

$7 - 1 + 2$

$8 - 1 + 2$

$6 + 1 - 2$

$3 + 2 - 1$

$9 - 1 + 2$

$5 + 2 - 1$

$5 + 2 = 7$

$7 - 2 = 5$

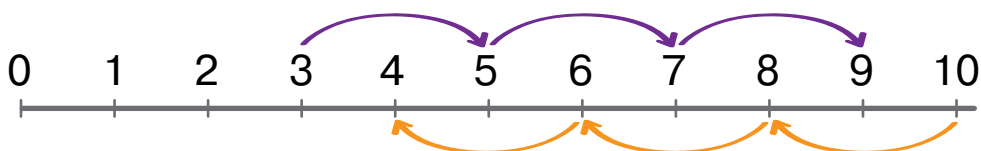
$4 + 2 = \square$

$\square - 2 = 4$

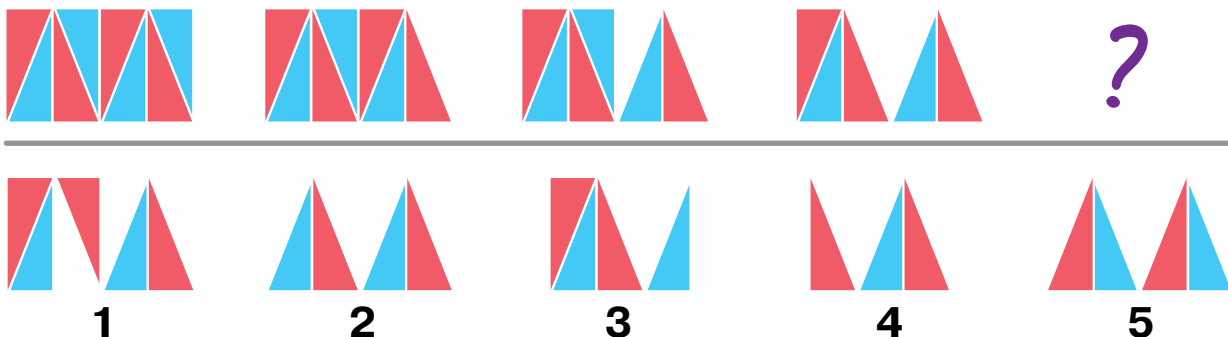
$7 + 2 = \square$

$\square - 2 = 7$

- Склади рівності за числовим променем і запиши їх.

- Який малюнок має бути замість знака питання? Назви цифру відповідного фрагмента.

Додавання і віднімання числа 3

1   $3 = 1 + \square$ $3 = 2 + \square$ $3 = \square + \square + \square$

2 З рівності на додавання числа 3 склади рівність на віднімання.

  $3 + 3 = 6$ $6 - 3 = \square$ $6 + 3 = 9$ $9 - 3 = \square$

3 $2 + 3 = 5$ $5 - 3 = 2$
 $7 + 3 = \square$ $\square - 3 = \square$

$4 + 3 = 7$ $7 - 3 = \square$
 $7 + 3 = 10$ $10 - 3 = \square$

$7 - 2 - 1$ $6 + 2 + 1$
 $5 - 2 - 1$ $8 - 2 - 1$

$6 + 3 = 9$ $9 - 3 = 6$
 $5 + 3 = \square$ $\square - 3 = \square$

4 По-різному додай і відними число 3.

 $4 + 2 + 1 = \square$

 $4 - 2 - 1 = \square$

5 Склади рівність на додавання до задачі.

У грудні було 7 похмурих днів, а в січні — на 3 дні більше.
Скільки похмурих днів було в січні?

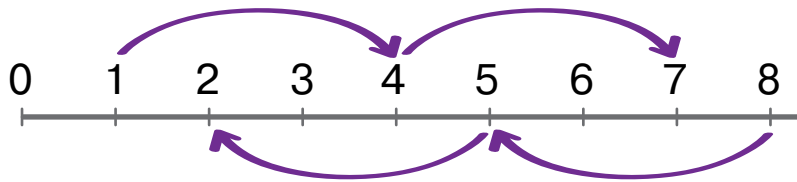
6 Склади рівність на віднімання до задачі.

У січні було 10 сонячних днів, а в грудні — на 3 дні менше.
Скільки сонячних днів було у грудні?

7 Між числами **3**, **4**, **2** постав знаки арифметичних дій так, щоб у результаті одержати число 5.

Закріплення додавання і віднімання числа 3

- 1 За числовим променем і схемами склади вирази та обчисли їхні значення.

$$\begin{array}{r} \square + \square \\ \square - \square \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 7 + 3 - 3 & 8 - 3 - 3 \\ 2 + 3 + 3 & 6 - 3 + 3 \end{array}$$

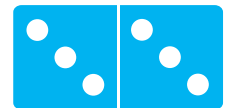
$$\begin{array}{ll} \underbrace{3 + 3} - 3 = 3 & \underbrace{4 + 3} - 3 = \square \\ 6 \nearrow & 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \square + 3 = \square \\ \square - \square - \square = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{ll} 1 + 3 - 3 & 5 + 3 - 3 \\ 4 + 3 - 3 & 3 - 3 + 3 \end{array}$$

- 3 Олексій вирізав із паперу 5 сніжинок, а Оленка — 3. Скільки всього сніжинок вирізали діти?

- 4 Склади рівності на додавання за малюнками.

- 5 Накресли в зошиті два відрізки: перший завдовжки 4 см, другий — на 3 см довший.

- 6 Яким числам відповідають фігури?

$$\square + \square = 10$$

$$\square + \bullet = 8$$

$$\blacktriangle + \square = 9$$

$$\blacktriangle + \bullet = 7$$

$$\square = ?$$

$$\blacktriangle = ?$$

$$\bullet = ?$$

Додавання і віднімання числа 4

1

$$4 = 1 + \square$$

$$4 = 3 + \square$$

$$4 = 2 + \square$$

2

3 рівності на додавання числа 4 складає рівність на віднімання.

$$3 + 4 = 7 \quad 7 - 4 = \square$$

$$6 + 4 = 10 \quad 10 - 4 = \square$$

3

$$1 + 4 = 5$$

$$5 - 4 = 1$$

$$3 + 4 = \square$$

$$\square - 4 = \square$$

$$0 + 4 = \square$$

$$\square - 4 = \square$$

$$1 + 4 = 5$$

$$5 - 4 = \square$$

$$5 + 4 = 9$$

$$9 - 4 = \square$$

$$0 + 4 = 4$$

$$4 - 4 = \square$$

$$7 - 4 + 3$$

$$6 + 4 - 3$$

$$8 - 4 - 3$$

$$5 - 4 + 3$$

$$2 + 4 - 3$$

$$9 - 4 + 3$$

$$5 + 4 = 9$$

$$9 - 4 = 5$$

$$2 + 4 = \square$$

$$\square - 4 = \square$$

$$4 + 4 = \square$$

$$\square - 4 = \square$$

4

На фермі росте 5 сортів персикових дерев, а вишень — на 4 сорти більше. Скільки сортів вишень росте на фермі?

5

$$9 - \square = \square$$

$$6 - \square = \square$$

$$8 - \square = \square$$

$$7 - \square = \square$$

6

Сума двох чисел дорівнює 7, а їхня різниця — 3. Знайди ці числа.

Закріплення додавання і віднімання числа 4

1 Знайди значення виразів різними способами.

$$\begin{array}{c} 2 \quad 2 \\ \vee \\ 3 + 4 = 3 + 2 + 2 = \square \end{array}$$

$$5 + 4 = 5 + 1 + \square = \square$$

$$\begin{array}{c} 1 \quad 3 \\ \vee \\ 6 - 4 = 6 - 1 - 3 = \square \end{array}$$

$$5 - 4 = 5 - 2 - \square = \square$$

2

$$4 + 2 + 2$$

$$8 - 2 - 2$$

$$5 + 2 + 2$$

$$4 + 1 + 3$$

$$8 - 1 - 3$$

$$5 - 1 - 3$$

$$7 - 2 - 2 = 3$$

5

$$6 - 1 - 3 = \square$$

$$6 + 2 + 2 = \square$$

$$3 + 1 + 3 = \square$$

Склади рівності на додавання і віднімання числа 4 за схемами.

$$\square + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

$$9 - 2 - 2$$

$$5 + 1 + 3$$

$$3 + 2 + 2$$

$$10 - 1 - 3$$

$$5 + 3 + 1$$

$$8 - 2 - 2$$

3 Порівняй вирази з числами за зразком.

$$3 + 4 < 10$$

$$7 < 10$$

$$6 + 4 \bigcirc 7$$

$$8 + 2 \bigcirc 10$$

$$5 + 3 \bigcirc 6$$

$$4 - 3 \bigcirc 9$$

$$7 - 5 \bigcirc 3$$

$$2 + 7 \bigcirc 5$$

4 Хлопчик зліпив 5 сніжок, а дівчинка — на 4 сніжки більше. Скільки сніжок зліпила дівчинка?

5 На мотузці зав'язали 5 вузлів. Поміркуй, чому вузлів 5, а частин мотузки 6?

Додавання і віднімання числа 5

$$5 = 1 + \square$$

$$5 = 2 + \square$$

$$5 = \square + \square$$

2 З рівності на додавання числа 5 склади рівність на віднімання.

$$2 + 5 = 7 \quad 7 - 5 = \square$$

$$5 + 5 = 10 \quad 10 - 5 = \square$$

3 $3 + 5 = 8 \quad 8 - 5 = 3$

$$4 + 5 = \square \quad \square - 5 = \square$$

$$4 + 5 = 9 \quad 9 - 5 = \square$$

$$3 + 5 = 8 \quad 8 - 5 = \square$$

$$2 + 5 + 1 \quad 7 - 5 + 4$$

$$10 - 5 - 3 \quad 3 + 5 + 2$$

$$1 + 5 = 6 \quad 6 - 5 = 1$$

$$5 + 5 = \square \quad \square - 5 = \square$$

4 Додай і відними число 5 за малюнками.

5 Склади і розв'яжи задачу про дітей за малюнком і схемами.

$$\square + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

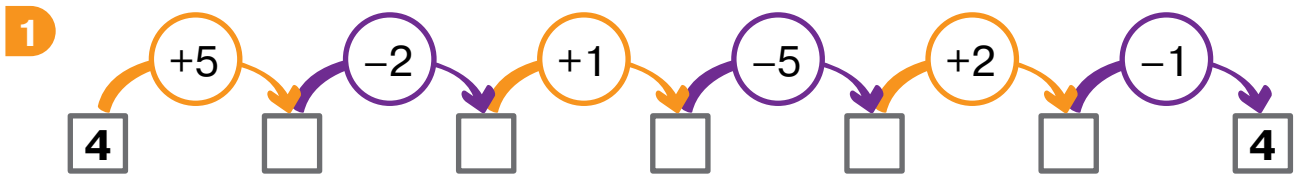
6 Порівняй вирази. Зроби висновок.

$$1 + 5 \bigcirc 5 + 1$$

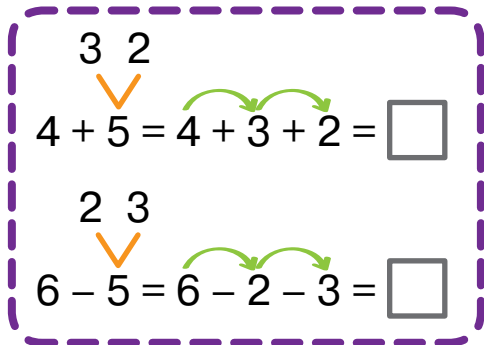
$$4 + 5 \bigcirc 5 + 4$$

$$7 + 2 \bigcirc 2 + 7$$

Закріплення додавання і віднімання числа 5.
Задачі, які містять поняття «стільки само»

2 Знайди значення виразів різними способами.

$$3 + 5 = 3 + 3 + \square = \square$$

$$3 + 5 = 3 + 1 + \square = \square$$

$$8 - 5 = 8 - 2 - \square = \square$$

$$8 - 5 = 8 - 4 - \square = \square$$

3 Запиши. Обчисли.

$$8 - 2 - 3$$

$$4 + 3 + 2$$

$$7 - 3 - 2 = 2$$

$$4 + 2 + 3 = \square$$

$$\square + \square - \square = 7$$

$$\square - \square + \square = 5$$

Запиши. Обчисли.

$$5 + 3 + 2$$

$$8 - 3 - 2$$

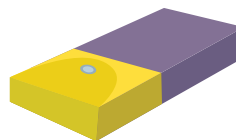
4 Склади задачі за малюнками та запитаннями.

Скільки всього книжок?

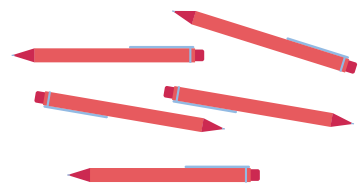

стільки само

Скільки всього ручок?

стільки само

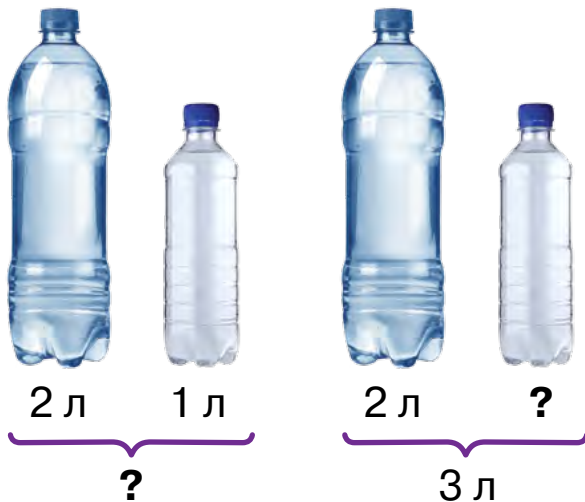
5 Між числами 1, 1, 1 постав знаки так, щоб одержати число 1.

1 л

один літр

1 Склади задачі за малюнками і розв’яжи їх.

Один літр записуємо скорочено так: **1 л**

2 Обчисли і запиши рівності.
На скільки більше?

На скільки менше?

3

На скільки більше?

На скільки менше?

На скільки більше?

$$5 - \square = \square$$

На скільки менше?

Добери свої малюнки до запитань.

На скільки більше?

На скільки менше?

На скільки більше?

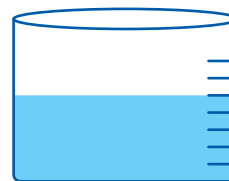
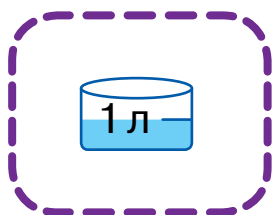
На скільки менше?

4 Запиши рівності. Подумай, чому в задачах однакове розв'язання.

На скільки 9 л більше за 7 л?

На скільки 7 л менше від 9 л?

5 Запиши в зошит, скільки літрів у кожній посудині. Зважай на поділки.

6 У відрі 10 л води. Чи вистачить цієї води, щоб наповнити три трилітрові банки?

Задачі та вирази на обчислення місткості посудин

1 $9 = 1 + 8$ $8 = 1 + \square$ $8 = 2 + \square$ $7 = 1 + \square$

2 За малюнками склади вирази й обчисли їхні значення.

Було   Налили   Залиши-
лося

10 л   3 л   ?

Було   Долили   Стало

7 л   3 л   ?

3 Було — 6 л
Відлили — 3 л
Залишилося — ?

Було — 6 л
Долили — 2 л
Стало — ? $6 + 2 = \square$

Склади дві задачі
зі словами: відлили,
долили.

Було — 7 л
Вилили — 2 л
Залишилося — ?

4 Обчисли і дізнайся, скільки літрів рідини в кожній посудині.

$8 - 7$

$9 - 8$

$10 - 8$

$6 - 3$

$3 + 4$

5 $4 + 4 - 7$

$8 - 1 - 2$

$9 - 4 - 4$

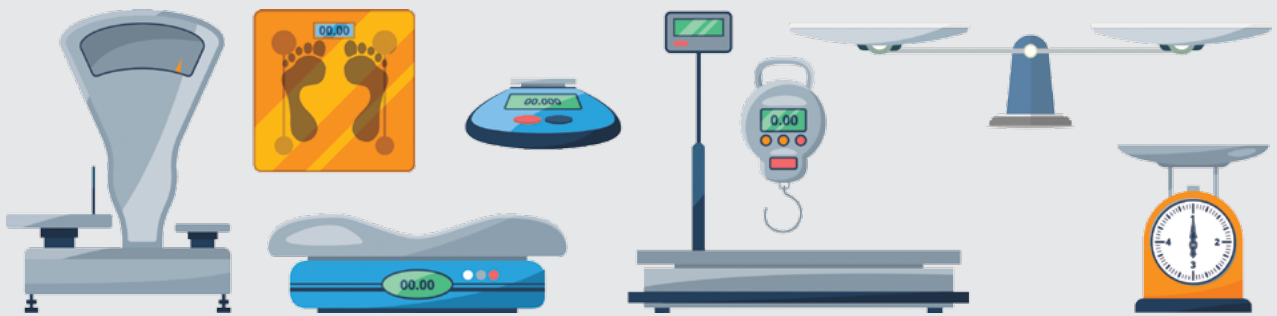
$5 + 2 + 2$

6 Як, маючи лише дві посудини місткістю 3 і 5 л, налити з крана 4 л води?

1 кг один кілограм

- 1 Пригадай, де тобі доводилося бачити такі ваги. Маса чого (кого) ними вимірювали?

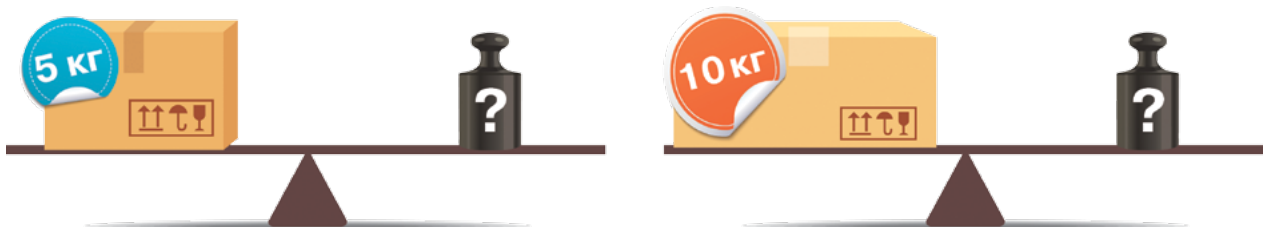

- 2 Назви масу кожної гирі.

Один кілограм
записуємо
скорочено так: **1 кг**

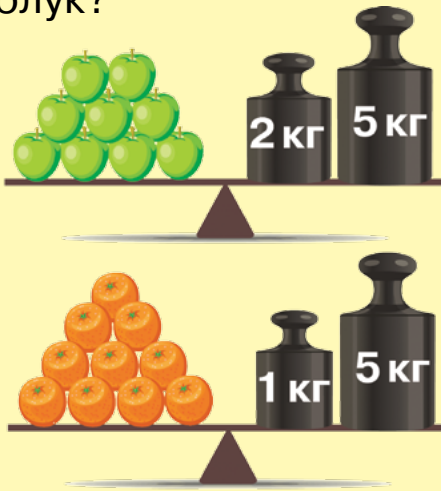
- 3 Добери гирі, щоб перевірити вказану масу посилок. Запиши в зошит рівності.

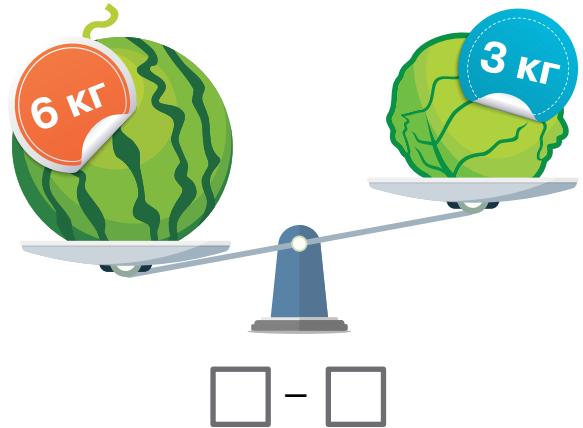

4

На скільки кілограмів апельсини легші від яблук?

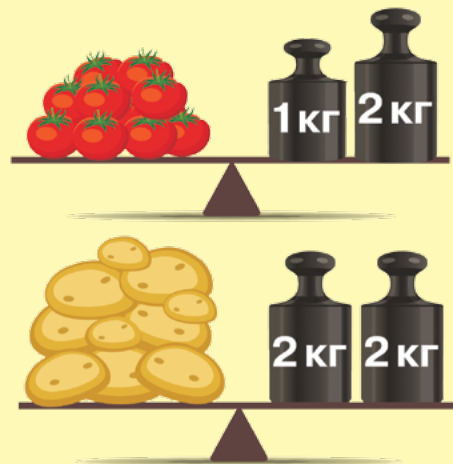
На скільки кілограмів кавун важчий за капустину?

Які гири треба доставити на чашу, щоб маса стала однаковою?

На скільки кілограмів картопля важча за помідори?

5

Три яблука мають таку саму масу, як і п'ять персиків. Скільки треба яблук, щоб зрівноважити 10 персиків?

Задачі та вирази на обчислення маси

1 Назви найважчий товар; найлегші товари.

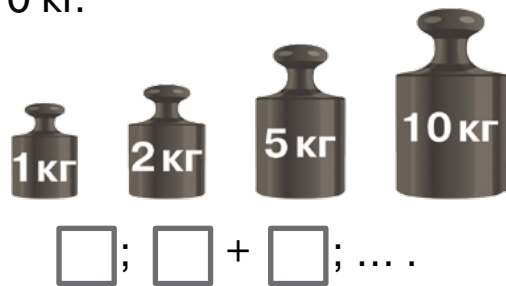

Покупець придбав товарів, уся маса яких становить 10 кг. Що саме міг придбати покупець? Вибери з малюнка вище.

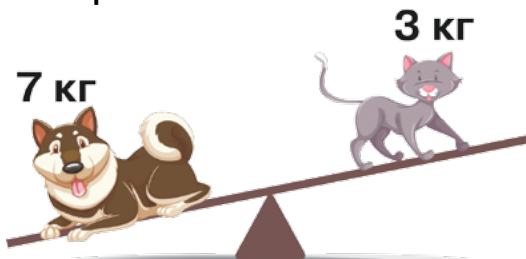
2 Знайди масу гарбуза.

Добери по-різному гирі до 10 кг.

Хто легший? На скільки кілограмів?

Знайди масу кошика з грушами.

3 Протягом року учні класу використали 3 кг пластиліну і 1 кг кольорового паперу. Чого більше використали — пластиліну чи паперу?

4 Порівняй за зразком.

$$4 \text{ кг} < 5 \text{ кг на } 1 \text{ кг}$$
$$5 - 4 = 1 \text{ (кг)}$$

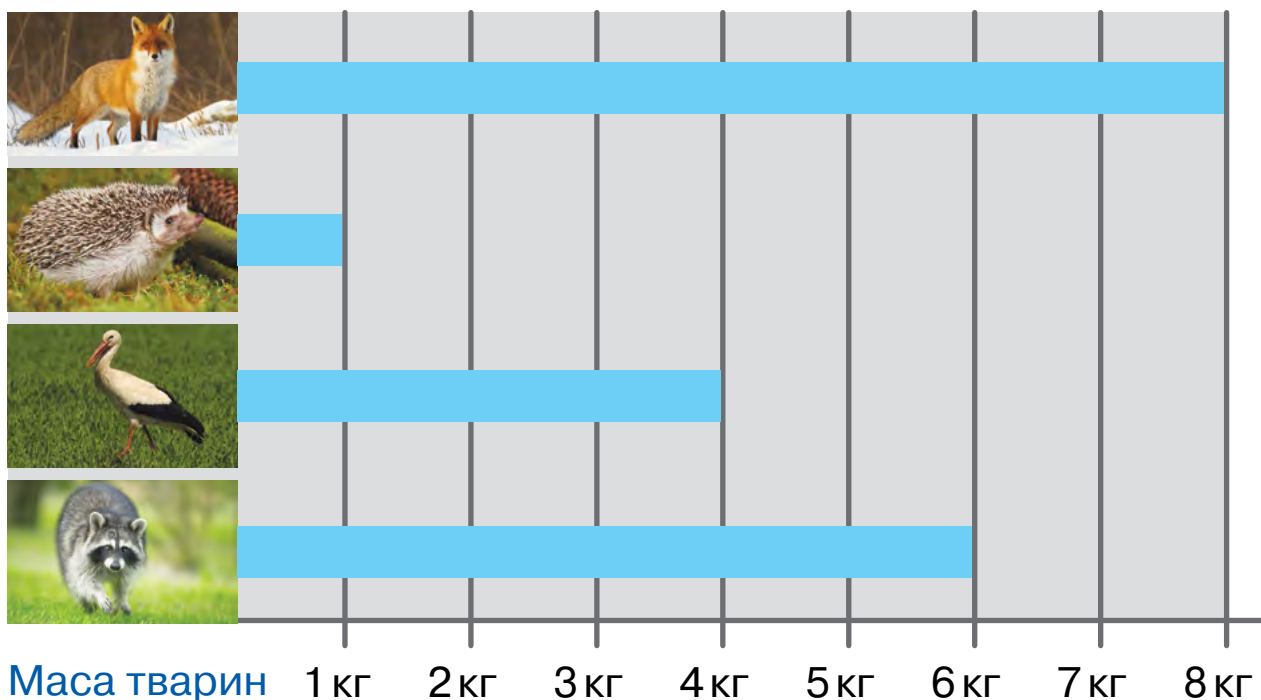
$$10 \text{ кг} > 8 \text{ кг на } \square \text{ кг}$$

$$10 - 8 = 2 \text{ кг}$$

$$7 \text{ кг} > 3 \text{ кг на } \square \text{ кг}$$

$$7 - 3 = \square \text{ кг}$$

5 Роздивись діаграму «Маса тварин». Дай відповіді на запитання.

1) Назви тварину та її масу.

2) Яка тварина найважча? найлегша?

3) Знайди різницю між масами найважчої і найлегшої тварини.

Додавання і віднімання числа 6

1   $6 = 1 + \square$ $6 = 2 + \square$ $6 = \square + \square$

2 Обчисли, використовуючи переставну властивість додавання.

$1 + 6 = 6 + 1 = 7$

$2 + 6 = \square + \square = \square$

3 Склади в зошиті рівності на віднімання числа 6 за зразком.

$1 + 6 = 7$ $7 - 6 = 1$

$3 + 6 = \square$

$2 + 6 = \square$

4 $2 + 6 = \square$ $\square - 6 = \square$
 $3 + 6 = \square$ $\square - 6 = \square$

$3 + 6 = 9$ $9 - 6 = \square$
 $4 + 6 = 10$ $10 - 6 = \square$

$3 + 3 + 3$ $7 - 5 - 1$
 $1 + 1 + 5$ $9 - 3 - 3$

$2 + 6 = \square$ $\square - 6 = \square$
 $1 + 6 = \square$ $\square - 6 = \square$

5
 $3 + 3 + 3$

 $7 - 3 - 3$

6 На скільки чебуреків менше від хот-догів?

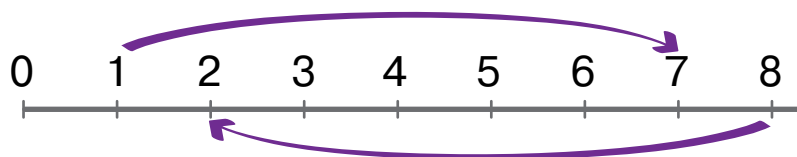

7 Накресли в зошиті два відрізки:
 перший — 6 см, а другий — на 3 см коротший від першого.

8 Банан важчий за яблуко, а яблуко важче за грушу.
 Що важче — груша чи банан?

Закріплення додавання і віднімання числа 6

1 Склади рівності за числовим променем. Запиши.

2

$$\begin{array}{l} 2 + 6 - 6 \\ 4 + 6 - 6 \end{array} \quad \begin{array}{l} 6 - 3 + 6 \\ 1 + 6 - 6 \end{array}$$

$$6 + 3 - 3 = \square \quad 7 - 6 + 6 = \square$$

$$\square + 6 = \square \quad \square - 6 = \square$$

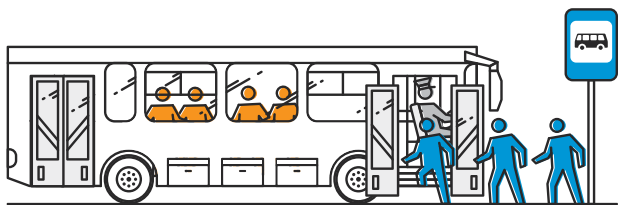
$$\begin{array}{l} 10 - 6 + 6 \\ 8 - 6 + 6 \end{array} \quad \begin{array}{l} 1 + 6 - 6 \\ 6 - 5 + 6 \end{array}$$

3 Розв'яжи задачі. Порівняй їхнє розв'язання.

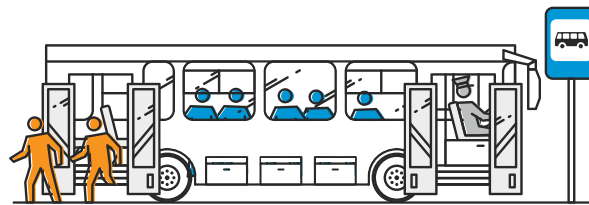
1) У фестивалі робототехніки взяло участь 6 українських команд і 4 зарубіжні. Скільки всього команд узяло участь у фестивалі?

2) У фестивалі робототехніки взяло участь 6 українських команд, а зарубіжних — на 4 більше. Скільки зарубіжних команд узяло участь у фестивалі?

4 Склади задачі за малюнками і схемами.

$$\square + \square = \square$$

$$7 - \square = \square$$

5 На гілці сиділо 6 горобців і 4 голуби. 9 пташок полетіло. Які птахи могли залишитися?

Додавання і віднімання числа 7

$$7 = 1 + \square$$

$$7 = 2 + \square$$

$$7 = \square + \square$$

2 Обчисли, застосовуючи переставну властивість додавання.

$$1 + 7 = 7 + 1 = 8$$

$$2 + 7 = 7 + \square = \square$$

3 Склади рівності на віднімання числа 7 за зразком.

$$1 + 7 = 8 \quad 8 - 7 = 1$$

$$2 + 7 = \square$$

$$3 + 7 = \square$$

$$2 + 7 = \square \quad \square - 7 = \square$$
$$7 + 3 = \square \quad \square - 7 = \square$$

$$3 + 7 = 10 \quad 10 - 7 = \square$$
$$3 + 5 + 2 = \square \quad 10 - 5 - 2 = \square$$

$$1 + 2 + 4 \quad 2 + 4 + 3$$
$$9 - 5 - 2 \quad 8 - 1 - 6$$

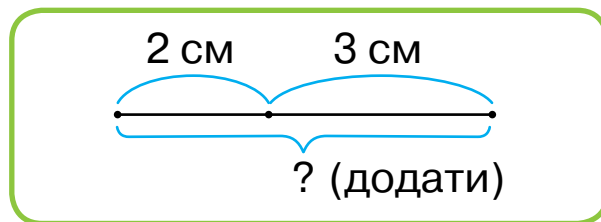
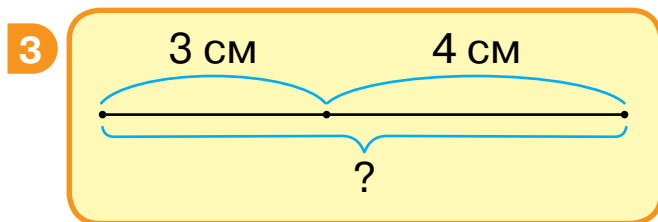
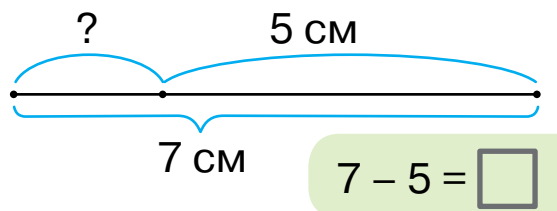
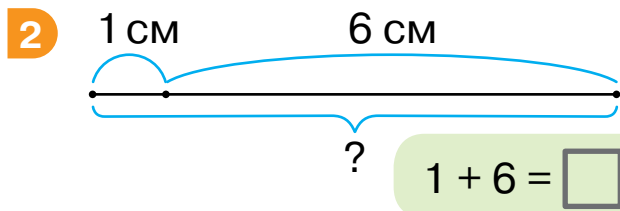
$$7 + 1 = \square \quad \square - 7 = \square$$
$$3 + 7 = \square \quad \square - 7 = \square$$

5 У Маринки було 9 журналів «Джміль», 7 із яких вона подарувала однокласникам. Скільки журналів залишилось у Маринки?

6 У коробці лежало 10 кексів. Продавчиня взяла з цієї коробки 7 кексів і продала їх покупцеві. Після цього помічник продавчині поклав у коробку 5 свіжоспечених кексів. Скільки кексів стало в коробці?

Закріплення додавання і віднімання числа 7.
Складання рівностей за схемами

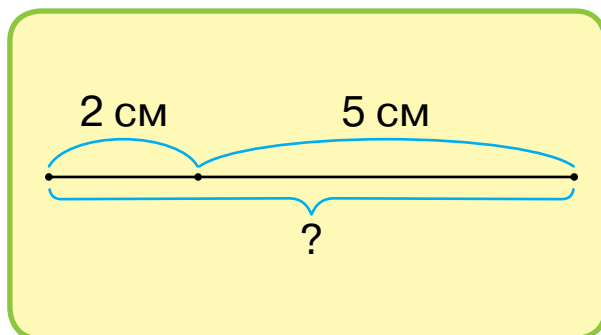
1 $3 + \text{🍀} = 7$ $2 + \text{🍀} = 7$ $8 - \text{🍀} = 7$ $10 - \text{🍀} = 7$

Добери числові дані та
склади рівність.

?

4 У селищі міського типу 9 вулиць, а в селі поруч — на 7 вулиць менше. Скільки вулиць у селі?

5 Визнач, у кого більше копійок, а у кого — менше. На скільки?

у Вікі

в Іллі

6 Знайди помилку. Запиши в зошит правильний варіант.

$8 - 4 - 3 = 1$
 $10 - 5 - 2 = 3$

$7 + 2 - 5 = 2$
 $2 + 2 + 3 = 7$

$7 - 3 - 3 = 1$
 $1 + 5 - 2 = 4$

Додавання і віднімання чисел 8, 9. Порівняння довжин відрізків

- 1 Доповни рівності на віднімання чисел 8 і 9 за зразком.

$$1 + 8 = 9 \quad 9 - 8 = 1$$

$$2 + 8 = \square \quad \square - 8 = \square$$

$$1 + 9 = \square \quad \square - 9 = \square$$

- 2 Вимірйай і порівняй довжини відрізків за зразком. Запиши рівності.

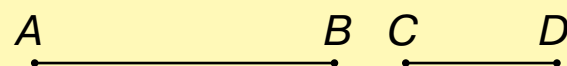
$$AB = 4 \text{ см}$$

$$CD = \square \text{ см}$$

$$\square - \square = \square \text{ (см)}$$

- 3 Порівняй довжини відрізків.

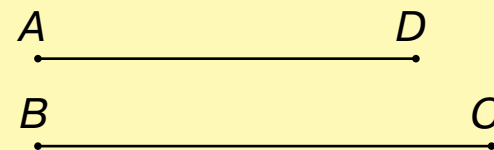
Порівняй ($\square - \square$).

Накресли два відрізки.
Назви їх буквами AB , CD .
Порівняй їхні довжини.

$$\square - \square = \square$$

Порівняй довжини відрізків.

- 4 Роздивись грошові купюри України. Назви їхній номінал.

- 5 У Наталки було 10 грн. Вона купила рогалик за 8 грн. Яку решту вона отримає і які це можуть бути купюри?

- 6 Встав потрібні знаки арифметичних дій між числами.

$$5 \square 4 \square 3 \square 2 \square 1 = 9$$

Повторення: додавання і віднімання чисел у межах 10

- 1 Простеж, як змінюється сума від зміни одного з її доданків.

доданок	7	6	5	4
доданок	3	3	3	3
сума	10			

доданок	3	4	5	6
доданок	4	4	4	4
сума	7			

- 2 Знайди пари чисел, сума яких дорівнює 8.

1 2 5 4 3 7 6 4

- Знайди пари чисел, сума яких дорівнює 7.

1 2 3 6 5 4

Знайди помилку.

$$6 + 3 = 9$$

$$9 - 3 = 6$$

$$4 + 3 = 7$$

$$7 - 3 = 5$$

- Знайди пари чисел, сума яких дорівнює 8.

2 4 6 3 5 7 1 4

- 3 Лілі 4 роки, а Гліб — на 5 років старший за неї. Скільки років Глібові?
- 4 Сергію 8 років, а Олена на 3 роки молодша від нього. Скільки років Олені?
- 5 Прочитай назви об'ємних геометричних фігур. Полічи їх на малюнку праворуч. Якої з фігур, що ти знаєш, бракує?

- 6 Братові 7 років, а сестрі — 5. Скільки років виповниться сестрі, коли братові буде 10 років?

Перевір себе

- 1 Добери монети до 10 копійок. Запиши складені рівності в зошит.

- 2 Порівняй за зразком.

$$9 > 6 \text{ на } \square$$
$$9 - 6 = 3$$

$$7 < 8 \text{ на } \square$$

$$8 \square 7 = \square$$

$$5 > 2 \text{ на } \square$$

$$5 \square 2 = \square$$

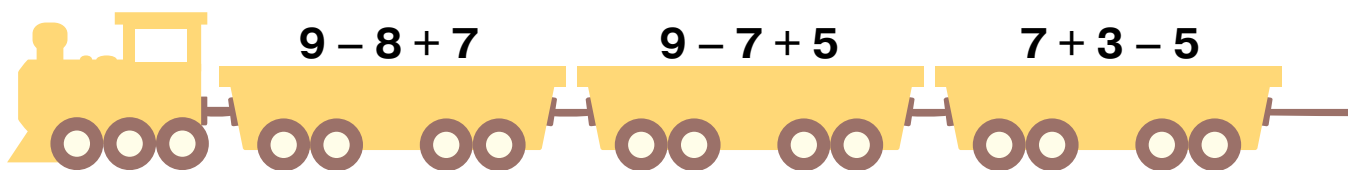
$$6 < 10 \text{ на } \square$$

$$10 \square 6 = \square$$

- 3 Порівняй умови задач та їхнє розв'язання.

- 1) На ковзанці каталося 6 дітей. Четверо з них пішли додому. Скільки дітей залишилося на ковзанці?
- 2) На ковзанці каталися 6 хлопчиків і 4 дівчинки. Скільки всього дітей каталося на ковзанці?
- 3) На ковзанці каталися 6 хлопчиків і 4 дівчинки. Кого було більше і на скільки?

- 4 Виконай обчислення.

- 5 Учениця креслила в зошиті один під одним відрізки. Перший — завдовжки 5 см, другий — на 1 см коротший, третій — ще коротший на 1 см. Якої довжини будуть наступні відрізки?

Десяток

1 Пригадай, як утворили число 10.

$9 + \square = 10$

$8 + \square = 10$

$7 + \square = 10$

$6 + \square = 10$

$5 + \square = 10$

Десять будь-яких предметів — це **десяток**

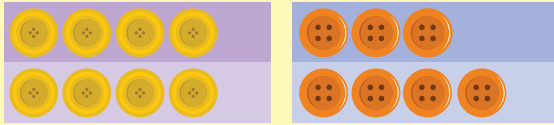
2 Роздивись утворення десятка.

Десяток складається з **одиниць**

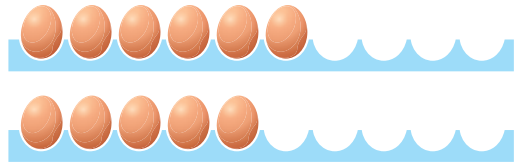

3

Доповни до десятка.

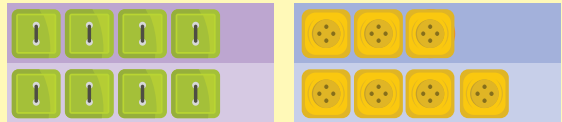

Як доповнити десяток яєць у лотку?

Поміркуй, що зручно лічити десятками.

Доповни до десятка.

4 Маринка і Михайлик разом з'їли десяток карамельок. По скільки карамельок могли з'їсти діти кожен окремо?

5 Випиши числа в порядку зростання.

1, 8, 4, 3, 2, 5, 7, 9, 10, 6.

6 Обчисли вирази.

$$\begin{array}{l} 4 + 3 + 3 \\ 5 + 2 + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 10 - 2 - 8 \\ 10 - 3 - 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 1 + 6 + 3 \\ 5 + 1 + 4 \end{array}$$

7 Постав запитання до задач і розв'яжи їх. Поясни вибір дії.

1) Рибалка впіймав коропа масою 3 кг, а сома — на 7 кг важче.

2) Рибалка впіймав коропа масою 3 кг і сома — 7 кг.

8 Дорослий лось упродовж дня з'їдає стільки хвої та гілок, скільки двоє лосенят разом. Одне лосеня з'їдає 5 кг такої їжі. Скільки кілограмів хвої та гілок з'їдає дорослий лось протягом дня?

Утворення десятків першої сотні. Лічба десятками

1 Роздивись малюнки. Зроби висновок.

2 Роздивись, як утворено десятки. Прочитай їхні назви.

2 дес. = 20 грн **двадцять**

3 дес. = 30 грн **тридцять**

4 дес. = 40 грн **сорок**

5 дес. = 50 грн **п'ятдесят**

6 дес. = 60 грн **шістдесят**

7 дес. = 70 грн **сімдесят**

8 дес. = 80 грн **вісімдесят**

9 дес. = 90 грн **дев'яносто**

10 дес. = 100 грн **сто**

3 Доповни. Скористайся зразком.

$$3 \text{ дес.} = 2 \text{ дес.} + 1 \text{ дес.}$$

$$6 \text{ дес.} = 5 \text{ дес.} + \square \text{ дес.}$$

$$7 \text{ дес.} = 6 \text{ дес.} + \square \text{ дес.}$$

$$8 \text{ дес.} = \square \text{ дес.} + \square \text{ дес.}$$

$$4 \text{ дес.} = \square \text{ дес.} + \square \text{ дес.}$$

$$9 \text{ дес.} = \square \text{ дес.} + \square \text{ дес.}$$

4 Запиши число (за зразком).

$$4 \text{ дес.} = 40$$

$$6 \text{ дес.} = \square$$

$$8 \text{ дес.} = \square$$

$$2 \text{ дес.} = \square$$

$$5 \text{ дес.} = \square$$

$$7 \text{ дес.} = \square$$

$$9 \text{ дес.} = \square$$

$$3 \text{ дес.} = \square$$

5 Запиши числами:

1 дес., 9 дес., 10 дес.

Запиши (за зразком).

$$6 \text{ дес.} = 60$$

$$7 \text{ дес.} = \square \quad 2 \text{ дес.} = \square$$

Запиши десятки
від 20 до 100.

Запиши числами:
3 дес., 4 дес., 8 дес.

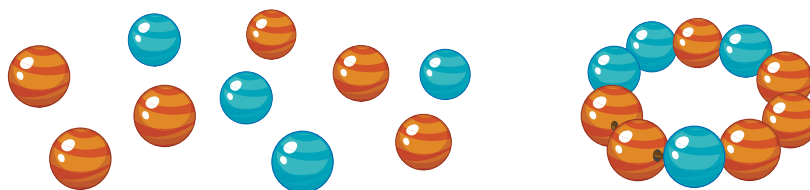
6 Бабуся зліпила два десятки вареників, а її онук — на один десяток менше. Скільки вареників зліпив онук?

7 В Артема і Софії разом було чотири десятки горіхів. Горіхів у них було порівну. У Наталі було стільки горіхів, як в Артема. Скільки горіхів було в дітей разом?

Утворення і читання чисел другого десятка

1

Десять одиниць — це десяток

2

Поясни утворення чисел другого десятка. Прочитай назви утворених чисел.

		$10 + 1 = 11$	одина́дцять
		$10 + 2 = 12$	двана́дцять
		$10 + 3 = 13$	трина́дцять
		$10 + 4 = 14$	чотирна́дцять
		$10 + 5 = 15$	п'ятна́дцять
		$10 + 6 = 16$	шістна́дцять
		$10 + 7 = 17$	сімна́дцять
		$10 + 8 = 18$	вісімна́дцять
		$10 + 9 = 19$	дев'ятна́дцять
		$10 + 10 = 20$	два́дцять

3 Запиши цифрами числа: дванадцять, чотирнадцять, шістнадцять, двадцять, одинадцять.

4

$$1 \text{ дес. і } \square \text{ од.} = \square$$

$$1 \text{ дес. і } \square \text{ од.} = \square$$

$$1 \text{ дес. і } 3 \text{ од.} = 13$$

$$1 \text{ дес. і } 2 \text{ од.} = \square$$

$$11 \text{ — це } \square \text{ дес. і } \square \text{ од.}$$

$$14 \text{ — це } \square \text{ дес. і } \square \text{ од.}$$

$$18 \text{ — це } \square \text{ дес. і } \square \text{ од.}$$

$$1 \text{ дес. і } \square \text{ од.} = \square$$

$$1 \text{ дес. і } \square \text{ од.} = \square$$

$$5 \quad 10 = \square + \square + \square \quad 9 = 0 + 3 + \square \quad 4 = \square + \square + \square$$

$$10 = \square - \square + \square \quad 9 = 10 - 0 - \square \quad 3 = \square + \square + \square$$

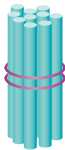
6 У Максима було 10 наліпок із супергероями. Йому подарували ще 7 наліпок. Скільки наліпок тепер у Максима?

7 Гора Піп Іван вища за гору Роман-Кош і нижча від Говерли. Яка гора з названих найвища, а яка — найнижча?

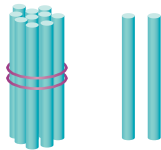
- 1 Випиши числа в порядку їх зростання, а потім у порядку спадання.

20, 17, 13, 19, 14, 11, 15, 12, 16, 18.

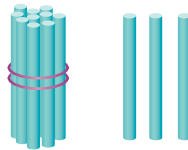
- 2 За зразком і малюнками доповни рівності.

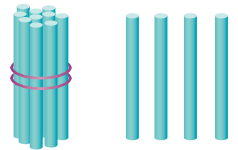
$$10 + 1 = 11$$

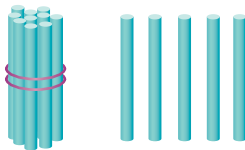
$$10 + 2 = 12$$

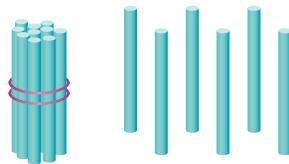
$$10 + 3 = \square$$

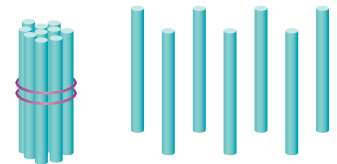
$$10 + \square = \square$$

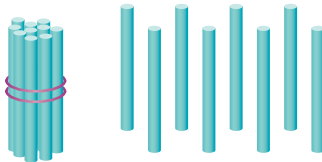
$$10 + \square = 15$$

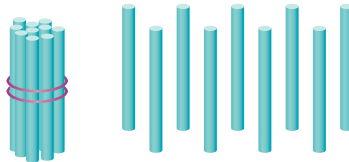
$$10 + \square = 16$$

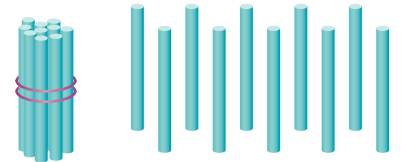
$$10 + \square = 17$$

$$\square + \square = 18$$

$$\square + \square = 19$$

$$\square + \square = \square$$

3

Обчисли.

$$10 + 3$$

$$10 + 1$$

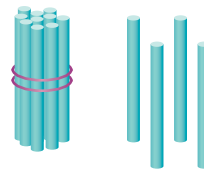
$$10 + 6$$

$$10 + 8$$

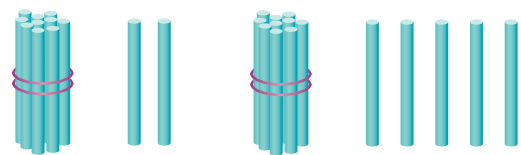
$$10 + 7$$

$$10 + 10$$

Обчисли за малюнками.

$$10 + 4 = 14$$

$$10 + \square = \square$$

$$10 + \square = \square$$

Запиши рівності,
вставляючи невідомий
доданок.

$$10 + \square = 12$$

$$10 + \square = 15$$

$$10 + \square = 19$$

Обчисли.

$$10 + 3$$

$$10 + 9$$

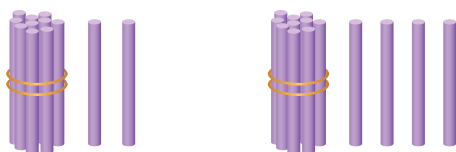
$$10 + 4$$

$$10 + 6$$

$$10 + 2$$

$$10 + 7$$

4 Порівняй числа, скориставшись малюнками.

$$12 \bigcirc 14$$

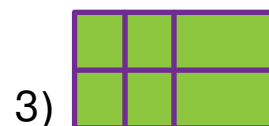
$$13 \bigcirc 11$$

5 Полічи гроші. Порівняй письмово.

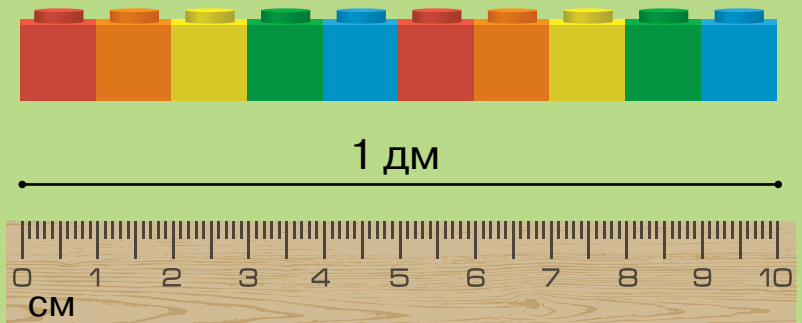

6 Накресли два відрізки:
перший завдовжки 8 см, а другий — на 3 см довший.

7 Установи зв'язок між малюнками у верхньому ряду. Міркуючи так само, визнач, яким має бути малюнок у нижньому ряду. Назви відповідну цифру.

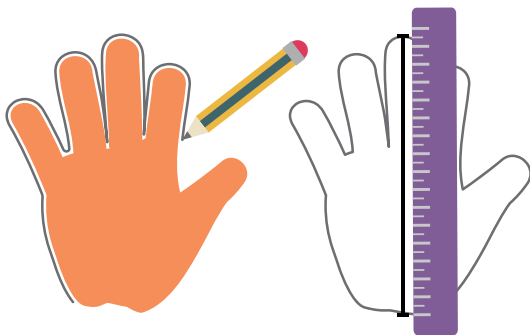

1 дм
Один
дециметр

1 Вимірй довжину своєї долоні в сантиметрах.

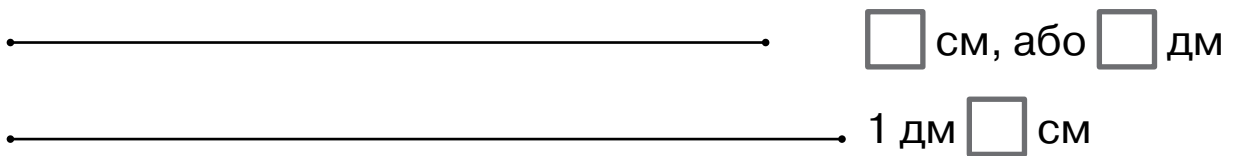
Для зручності вимірювання довжини є більша одиниця — дециметр.

Один дециметр — це десять сантиметрів.
Один дециметр скорочено записуємо так: **1 дм**

$$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$$

2 Вимірй відрізки. Запиши результати вимірювань.

3 Порівняй у зошиті за зразком.

10 см > 1 см
↓
1 дм > 1 см

10 см > 2 см
↓
1 дм ○ 2 см

10 см > 5 см
↓
1 дм ○ 5 см

10 см > 9 см
↓
1 дм ○ 9 см

4

Порівняй за зразком.

$$1 \text{ дм} \bigcirc 12 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} < 12 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 14 \text{ см}$$

$$14 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ дм}$$

Порівняй за зразком.

$$1 \text{ дм} \bigcirc 4 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} > 4 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 6 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} \bigcirc 6 \text{ см}$$

Запиши в дециметрах
і сантиметрах числа
16 см; 19 см; 11 см.

$$15 \text{ см} = 1 \text{ дм } 5 \text{ см}$$

Порівняй за зразком.

$$1 \text{ дм} \bigcirc 13 \text{ см}$$

$$10 \text{ см} < 13 \text{ см}$$

$$1 \text{ дм} \bigcirc 18 \text{ см}$$

$$18 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ дм}$$

5

Виміряй довжину ключів. Який ключ довший? На скільки?
Запиши у вигляді рівності.

6

Заміни одиниці десятками за зразком.

$$30 \text{ см} = 3 \text{ дм}$$

$$50 \text{ см} = \square \text{ дм}$$

$$70 \text{ см} = \square \text{ дм}$$

$$40 \text{ см} = \square \text{ дм}$$

$$60 \text{ см} = \square \text{ дм}$$

$$20 \text{ см} = \square \text{ дм}$$

7

Скількома точками можна поділити відрізок на 2 частини?
на 3 частини? Перевір у зошиті.

Додавання і віднімання чисел на основі нумерації

1 Прочитай числа від 10 до 20; від 20 до 10.

10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20.

2 Виконай вправу.

Прилічуй по одиниці.

$$12 + 1 = \square$$

Відлічуй по одиниці.

$$12 - 1 = \square$$

3 Знайди значення виразів прилічуванням і відлічуванням одиниці.

$$14 + 1$$

$$14 - 1$$

$$15 + 1$$

$$15 - 1$$

$$17 + 1$$

$$17 - 1$$

$$16 + 1$$

$$16 - 1$$

4 Обчисли прилічуванням і відлічуванням одиниці.

$$15 - 1 - 1$$

$$15 + 1 + 1$$

$$17 - 1 - 1$$

$$17 + 1 + 1$$

Прилічуй по 1:

$$13 + 1 = 14$$

$$14 + 1 = \square$$

Відлічуй по 1:

$$13 - 1 = 12$$

$$14 - 1 = \square$$

Склади по 2 рівності за схемами.

$$\square + \square = \square$$

$$\square - \square = \square$$

Обчисли прилічуванням і відлічуванням одиниці.

$$16 - 1 - 1$$

$$16 + 1 + 1$$

$$14 + 1 + 1$$

$$14 - 1 - 1$$

5 Розв'яжи задачі. Які дії виконали?

1) На аеродромі було 5 літаків. Прилетіли ще 3 літаки.
Скільки літаків стало на аеродромі?

2) На аеродромі було 6 гелікоптерів. Два з них полетіли.
Скільки гелікоптерів залишилося на аеродромі?

6 Обчисли значення виразів і дізнайся, де живе кожна тварина.
Значення виразів на парі цих карток має бути однаковим.

$12 + 1$	$16 - 1$	$12 - 1$	$18 + 1$	$17 - 1$

$14 + 1$	$20 - 1$	$15 + 1$	$14 - 1$	$1 + 10$

7 Накресли в зошиті два відрізки:
перший — 10 см, другий — на 2 см довший.

8 Маса каністри з водою 8 кг. Коли половину води вилили,
маса каністри стала 5 кг. Яка маса порожньої каністри?

Дії з одиницями вартості

1

=

100 к. = 1 грн

2

Полічи гроші.

10 + 30
1 дес. 3 дес.

20 + 40
2 дес. 4 дес.

3

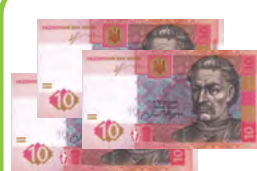
Скільки копійок на кожному малюнку? Лічи десятками.

4

на 10 грн
більше

3 дес. = 30 дес. =

Добери купюри
до 40 грн.

на 10 грн
більше

5

Максимові треба заплатити за зошити 40 грн. Скільки треба йому взяти купюр по 10 грн?

6

За блокнот заплатили 10 грн і ще половину цих грошей. Скільки коштує блокнот?

Розрядні доданки

1 (1 дес. 5 од. = 15) 1 дес. 3 од. = 1 дес. 7 од. =

2 Які числа «сховалися» за плямами?

13 = 10 + 3

розрядні доданки

14 = 10 +

11 = +

16 = + 6

12 = +

3 **17 = 1 дес. 7 од. = 10 + 7**

18 = дес. од. = +

12 к. =

11 к. =

Запиши числа,
які більші за 16
і менші від 20.

14 = 1 дес. 4 од. = 10 + 4

13 = дес. од. = +

4 Скільки грошей у кожного з дітей?

у Сергія

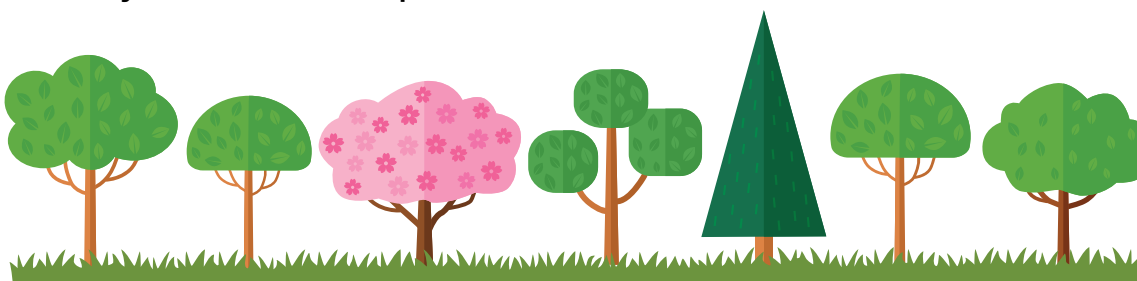
у Марічки

в Олега

5 Навесні працівники парку висадили в ряд 7 дерев. Між саджанцями вони установили по одній лавці. Скільки лавок установили працівники?

Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків

1 $(15 = 10 + 5)$

$17 \bigcirc 10 + 7$

$13 \bigcirc 3 + 10$

2 Роздивись записи.

$$\begin{array}{r|l} 10 & 5 \\ \hline 15 - 10 & = 5 \end{array}$$

Відняли десяток —
залишилися одиниці.

$$\begin{array}{r|l} 10 & 5 \\ \hline 15 - 5 & = 10 \end{array}$$

Відняли одиниці —
залишився десяток.

3 $10 + 6 = 16$ $10 + 8 = 18$

$16 - \square = 6$ $18 - \square = \square$

$16 - \square = 10$ $18 - \square = \square$

Роздивись записи.

$10 + 7 = 17$

$17 - 10 = 7$

$17 - 7 = 10$

З рівності $10 + 9$
склади дві рівності
на віднімання.

$10 + 4 = 14$

$10 + 5 = 15$

$14 - \square = 4$

$15 - \square = \square$

$14 - \square = 10$

$15 - \square = \square$

4 Для притулку тварин придбали 18 кг корму. Протягом дня тварини з'їли 10 кг корму. Скільки кілограмів корму залишилося?

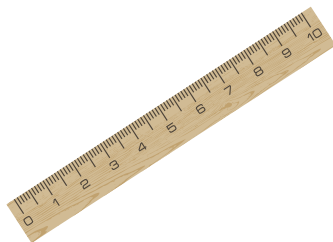
5 Склади рівності за малюнками.

6 Як за допомогою трилітрової та дволітрової банок відлити 1 л води?

Іменовані числа

- 1 Пов'яжи предмет з одиницею вимірювання: відро — літр, ...

3 см; 1 дм; 4 кг; 8 л; 5 к.; 10 грн — це **іменовані числа**.
Вони мають свої «імена»

- 2 Добери іменовані числа.

Довжина — 3 см; 1 дм, ...

Маса — 2 кг; ... .

Місткість — 5 л; ... .

Вартість — 10 грн; 5 к.; ... .

- 3 Запиши по три іменовані числа.

Довжина — ...

Маса — ...

Місткість — ...

Вартість — ...

Продовж добір іменованих чисел.

Довжина — 4 см; ... .

Маса — 6 кг; ... .

Місткість — 7 л; ... .

Вартість — 2 к.; 2 грн.; ... .

Запиши по два приклади іменованих чисел різних величин.

Запиши по три іменовані числа.

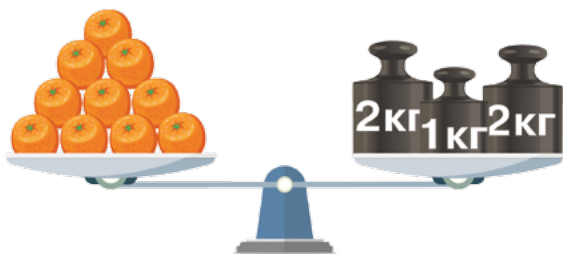
Довжина — ...

Маса — ...

Місткість — ...

Вартість — ...

4 Знайди масу фруктів. Склади рівності і запиши їх.

5 Накреси перший відрізок завдовжки 1 дм 1 см, другий — на 1 см коротший від нього, а третій — на 4 см коротший від другого. Познач відрізки буквами і прочитай їхні назви.

6 Знайди значення виразів. Випиши з найменшою різницею.

$17 - 7$

$6 - 4$

$19 - 1$

$10 - 9$

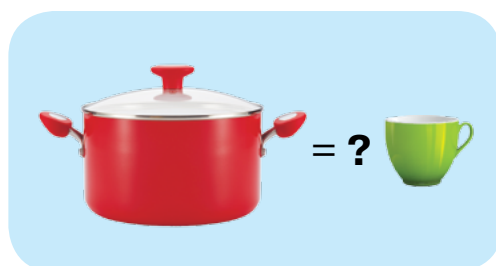
$17 - 10$

$16 - 6$

$18 - 8$

$9 - 9$

7 Скільки чашок води вміщує каструля?

Знаходження невідомого зменшуваного

- 1 У кожному виразі вкажи спочатку на зменшуване, потім — на від'ємник. Знайди різницю.

$16 - 6$

$19 - 10$

$17 - 7$

$6 - 4$

- 2 Склади задачу за її коротким записом.

Зменшуване – **Від'ємник** = **Різниця**

Було ?

Поїхало 4

Залишилося 5

Зменшуване знаходимо дією додавання:
до різниці додаємо від'ємник

- 3 Знайди невідоме зменшуване за зразком. Запиши складені рівності.

$\square - 4 = 10$

$\square - 5 = 10$

$\square - 10 = 8$

$\square - 3 = 7$

4 $\square - 2 = 10$ $\square - 6 = 10$
 $\square - 3 = 10$ $\square - 1 = 10$

$\square - 3 = 4$ $\square - 5 = 1$
 $7 - 3 = 4$ $6 - 5 = 1$

Склади 4 рівності з невідомим зменшуваним. Знайди їх.

$\square - 5 = 10$ $\square - 7 = 10$
 $\square - 2 = 10$ $\square - 9 = 10$

- 5 Коли з автобуса вийшло 7 пасажирів, у ньому залишилося 10 пасажирів. Скільки пасажирів було в автобусі?
- 6 За допомогою чотирьох цифр 5 і знаків «+» та «-» склади вираз, значення якого дорівнює 10.

Знаходження невідомого від'ємника

- 1 У кожному виразі назви від'ємник. Знайди різниці.

$10 - 3$

$10 - 6$

$10 - 2$

$10 - 1$

- 2 Склади задачу за коротким записом.

Було
20 грн

Витратили
?

Залишилося
5 грн

Від'ємник знаходимо дією віднімання:
від зменшуваного віднімаємо різницю

- 3 Знайди невідомий від'ємник за зразком і запиши складені рівності.

$19 - \square = 10$

$14 - \square = 4$

$13 - \square = 3$

$16 - \square = 10$

- 4
- $12 - \square = 10$
- $9 - \square = 8$
- $18 - \square = 8$
- $7 - \square = 5$

$6 - \square = 4$ $6 - 2 = 4$

$7 - \square = 2$ $7 - 5 = 2$

Склади 4 рівності з невідомим від'ємником.
Знайди їх.

$13 - \square = 3$ $15 - \square = 5$

$6 - \square = 4$ $6 - \square = 5$

- 5 Склади задачі за схемами і розв'яжи їх.

Було 12 олівців

Було 16 цукерок

- 6 Перестав одну рисочку так, щоб рівність стала правильною (можливі три варіанти).

$6 + 4 = 4$

Знаходження сум і різниць чисел

1 Виконай вправу.

Знайди суму чисел

$10 + 4$

$10 + 6$

$10 + 7$

Знайди різницю чисел

$14 - 10$

$16 - 10$

$17 - 10$

Записи читаємо так: «Сума чисел десять і чотири дорівнює чотирнадцяти», «Різниця чисел чотирнадцять і десять дорівнює чотирьом»

2 Порівняй, не обчислюючи, суми і різниці чисел. Зроби висновок про значення арифметичних дій.

$10 + 4 \bigcirc 10 - 4$

$10 + 8 \bigcirc 10 - 8$

$10 + 3 \bigcirc 10 - 3$

$10 + 6 \bigcirc 10 - 6$

$10 + 5 \bigcirc 10 - 5$

$10 + 7 \bigcirc 10 - 7$

3 Порівняй суми і різниці.

$10 + 6 \bigcirc 16 - 6$

$10 + 4 \bigcirc 14 - 4$

$10 + 5 \bigcirc 15 - 5$

Сума (+)

$10 + 2 = 12$

$10 + 1 = \square$

$10 + 7 = \square$

Різниця (-)

$12 - 2 = 10$

$11 - 1 = \square$

$17 - 7 = \square$

Склади по 2 вирази на знаходження суми і різниці.

Порівняй суми і різниці.

$10 + 7 \bigcirc 17 - 7$

$10 + 8 \bigcirc 18 - 8$

$10 + 3 \bigcirc 13 - 3$

- 4 Для напування собак у притулку витратили 5 л води, а для котів — на 2 л менше. Скільки літрів води витратили для напування котів? Скільки всього літрів води використали?
- 5 Виміряй довжини стрічок і дізнайся, на скільки сантиметрів зелена стрічка довша за оранжеву.

- 6 Обчисли.

$$15 - 5 - 4$$

$$10 + 2 - 10$$

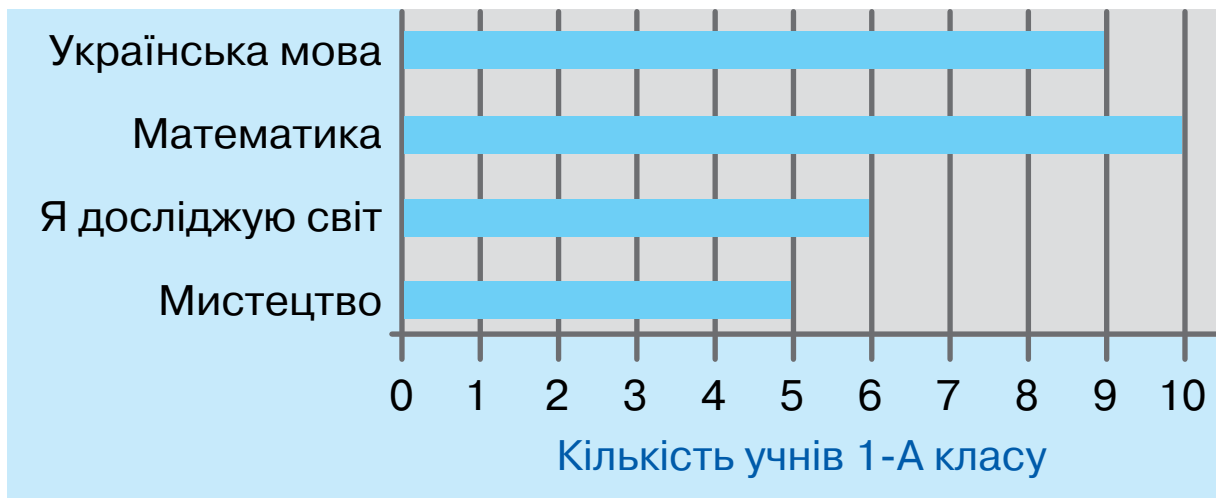
$$16 - 6 - 3$$

$$17 - 7 - 5$$

$$18 - 8 - 2$$

$$14 - 4 - 1$$

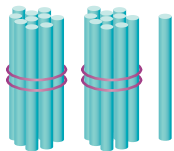
- 7 У 1–А класі провели опитування «Мій улюблений навчальний предмет». Роздивись діаграму результатів опитування і дай відповіді на запитання.

- 1) Який навчальний предмет учні цього класу люблять найбільше?
- 2) Шестеро з учнів, які обрали математику, дівчатка. Яку частину учнів 1–А, що люблять математику, вони становлять — більшу чи меншу?

Утворення і читання чисел від 20 до 50

1 Прочитай утворення десятків — від 20 до 50.

2 дес. 1 од. = 21

Лічимо далі: 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28.

(+1 од.)

29 — це 2 дес. 9 од.; **2 дес. і ще 1 дес. = 3 дес. = 30**

(+1 од.)

39 — це 3 дес. 9 од.; **3 дес. і ще 1 дес. = 4 дес. = 40**

(+1 од.)

49 — це 4 дес. 9 од.; **4 дес. і ще 1 дес. = 5 дес. = 50**

2 Полічи від 50 до 40; від 30 до 20.

3 Запиши числа від 40 до 50.

Запиши числа від 20 до 30.

20, 2 , 2 , 2 , 24, 2 ,
2 , 27, 2 , 29, .

Запиши числа, більші за 32, але менші від 48.

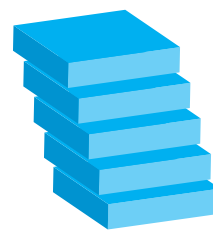
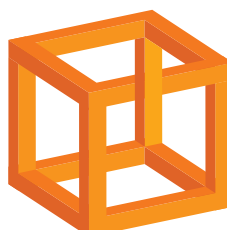
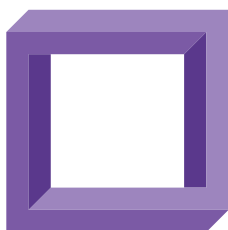
Запиши числа від 30 до 40.

4 Назви суму грошей на кожному малюнку.

5 У парку росло 20 кленів. Посадили ще 4. Скільки кленів стало в парку?

6 Знайди дві «неможливі» фігури.

Утворення і читання чисел від 50 до 70

1 (23 = 2 дес. 3 од.)

46 = дес. од.

2 Прочитай утворення числа 60. Утвори число 70 таким самим способом.

$50 + 1 = 51$; прилічуємо по 1: 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58.

59 — це 5 дес. ^(+1 од.) 9 од.; **5 дес. + 1 дес. = 6 дес. = 60**

3 Полічи від 70 до 60; від 60 до 50.

4 Запиши числа від 68 до 58.

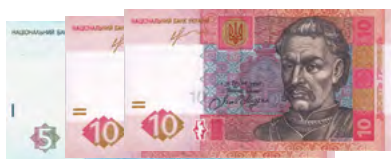
Запиши числа від 56 до 66.

56, 5 , 5 , 59, 6 ,
6 , 62, 6 , 64, 6 , 66.

Запиши числа, більші за 50, але менші від 71.

Запиши числа від 66 до 56.

5 Полічи гроші. Запиши як рівності.

6 Порівняй числа. Чим вони різняться?

56 ○ 65

64 ○ 46

54 ○ 45

47 ○ 74

67 ○ 76

27 ○ 27

7 Скільки треба взяти монет, щоб одержати сто копійок?

Утворення і читання чисел від 70 до 100

- 1 Знайди в ряду «зайве» число.

31, 32, 36, 39, 38, 34, 41, 33.

- 2 Прочитай утворення числа 80. Утвори круглі числа 90 і 100 таким самим способом.

$70 + 1 = 71$; прилічуємо по 1: 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78.

79 — це 7 дес. ^(+1 од.) 9 од.; **7 дес. + 1 дес. = 8 дес. = 80**

- 3 Полічи від 100 до 90.

- 4 Запиши числа від 90 до 80.

Запиши числа .

71, 7 , 7 , 74, 7 ,
76, 77, 7 , 79, 80.

Запиши числа, більші за 75, але менші від 85.

Запиши числа від 80 до 70.

- 5 Запиши в зошиті наступні числа до поданих.

29, ; 39, ; 49, ; 59, ; 69, .

- 6 Прочитай числа. Як змінюються одиниці і десятки?

19 28 37 46 55 64 73 82 ...

- 7 У ботанічному саду 20 сортів червоних троянд, а жовтих — 10. Добери запитання до задачі за схемами.

+ ; - .

- 8 У будинку 100 квартир. Скільки в будинку квартир, номери яких мають у своєму записі цифру 2?

Таблиця чисел першої сотні

- 1 Роздивись таблицю чисел першої сотні. Що повторюється в кожному ряду?

1	11	21	31	41	51	61	71	81	91
2	12	22	32	42	52	62	72	82	92
3	13	23	33	43	53	63	73	83	93
4	14	24	34	44	54	64	74	84	94
5	15	25	35	45	55	65	75	85	95
6	16	26	36	46	56	66	76	86	96
7	17	27	37	47	57	67	77	87	97
8	18	28	38	48	58	68	78	88	98
9	19	29	39	49	59	69	79	89	99
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100

У таблиці 10 стовпчиків. Це числа десяти десятків.
Кожен стовпчик закінчується круглими десятками

- 2 Прочитай і випиши з таблиці числа, у яких число одиниць — 0.
- 3 За таблицею випиши в зошит попередні і наступні числа до поданих.

, 20, ;

, 30, ;

, 40, ;

, 50, ;

, 60, ;

, 70, ;

, 80, ;

, 90, ;

, 100.

4

Випиши всі числа сьомого і восьмого стовпчиків таблиці чисел першої сотні.

Випиши всі числа четвертого і п'ятого стовпчиків таблиці:

31, , , , , ,
, , , 40;

41, , , , , ,
, , , 50.

Випиши числа десятого і дев'ятого стовпчиків таблиці, починаючи з круглих десятків.

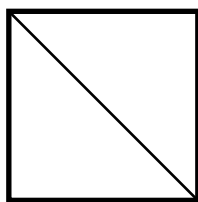
Випиши всі числа третього і шостого стовпчиків таблиці чисел першої сотні.

5 Добери числа, щоб нерівності були правильними. Скористайся таблицею чисел першої сотні.

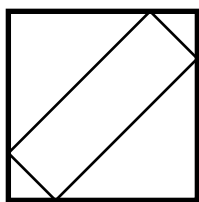
$67 > \square$; $84 < \square$; $58 < \square$; $96 > \square$; $73 < \square$.

6 У лійці було 12 л води. Для поливу троянд витратили 2 л води. Скільки літрів води залишилося в лійці?

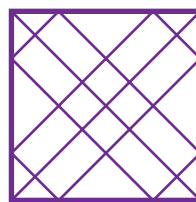
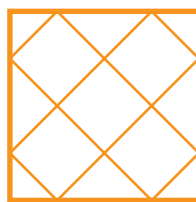
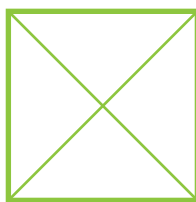
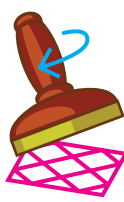
7 Який штамп використали, щоб отримати зелений відбиток? оранжевий? фіолетовий? Штамп можна повертати та використовувати кілька разів.

1

2

Запис чисел першої сотні в нумераційній таблиці

1 Прочитай таблицю розрядів. Назви числа.

Десятки	Одиниці
Розряд десятків	Розряд одиниць
3	4
6	1

2 Чи правильно підкреслено розряд одиниць у числах?

72, 64, 81, 36, 57, 84, 95, 97.

3 Чи правильно підкреслено розряд десятків у числах?

28, 36, 39, 49, 50, 69, 70, 89, 90.

4 Запиши до таблиці числа:
57, 28, 43, 95.

Дес.	Од.

Запиши до таблиці числа:
72, 64, 58, 23.

Дес.	Од.
7	2
6	4

Добери і запиши до таблиці розрядів чотири числа, у яких число десятків більше за число одиниць.

Запиши до таблиці числа:
38, 61, 72, 91.

Дес.	Од.

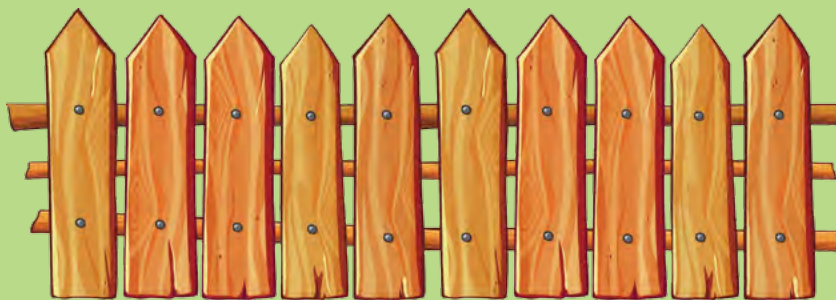
5 Запиши ряд чисел: 6 дес. і 5 од.; 7 дес. і 4 од.; 3 дес. і 2 од.; 9 дес. і 3 од.

6 Працівники офісу протягом дня випили 10 л кави, а чаю — на 4 л менше. Скільки літрів чаю випили працівники офісу?

7 У двох дівчаток було 7 яблук. Чи могло бути в однієї з дівчаток на 6 яблук більше, ніж у другої?

1 м

один
метр

1 м

1 Заміни дециметри сантиметрами.

$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$

$4 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$7 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$2 \text{ дм} = 20 \text{ см}$

$5 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$8 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$3 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$6 \text{ дм} = \square \text{ см}$

$9 \text{ дм} = \square \text{ см}$

Скорочено один метр записуємо так: **1 м**

$10 \text{ дм} = 100 \text{ см} = 1 \text{ м}$

2 Доповни рівності.

$1 \text{ м} = 40 \text{ см} + \square \text{ см}$

$1 \text{ м} = 10 \text{ см} + \square \text{ см}$

$1 \text{ м} = 50 \text{ см} + \square \text{ см}$

$1 \text{ м} = 30 \text{ см} + \square \text{ см}$

$1 \text{ м} = 20 \text{ см} + \square \text{ см}$

$1 \text{ м} = 90 \text{ см} + \square \text{ см}$

3 Порівняй іменовані числа.

$1 \text{ м} \bigcirc 40 \text{ см}$

$20 \text{ см} \bigcirc 2 \text{ дм}$

$60 \text{ см} \bigcirc 6 \text{ см}$

$50 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$

$40 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$

$5 \text{ дм} \bigcirc 5 \text{ см}$

$20 \text{ см} \bigcirc 1 \text{ м}$

$7 \text{ дм} \bigcirc 70 \text{ см}$

$1 \text{ м} \bigcirc 1 \text{ см}$

4

Порівняй іменовані числа.

1 м ○ 100 см

4 дм ○ 4 см

10 см ○ 10 дм

3 дм ○ 3 см

Порівняй іменовані числа.
Скористайся підказкою.

1 м > 10 см

1 м ○ 20 см

100 см > 10 см

1 м ○ 40 см

2 дм ○ 2 см

5 дм ○ 5 см

20 см > 2 см

4 дм ○ 4 см

Випиши іменовані числа від найменшого до найбільшого: 4 дм, 64 см, 1 м, 4 см, 55 см, 20 см.

Порівняй іменовані числа.

1 м ○ 60 см

10 см ○ 10 м

1 м ○ 1 см

9 дм ○ 9 см

5

Від колоди завдовжки 10 м відпиляли 3 м. Якої довжини стала колода?

6

Які одиниці вимірювання довжини ти обереш — **см**, **дм** чи **м**?

7

Висота будинку 12 м, а тополі — 10 м. На скільки метрів треба вирости тополі, щоб вона була вищою за будинок?

Додавання і віднімання круглих чисел

Числа, які закінчуються нулем, називають **круглими числами**

- 1 Випиши круглі числа: 23, 40, 67, 80, 13, 30, 27, 93, 50, 60, 2.
- 2 Скільки десятків у кожній групі купюр? Запиши ці числа.

3 $3 \text{ дес.} + 1 \text{ дес.} = 4 \text{ дес.}$
 $30 + 10 = 40$

$7 \text{ дес.} - 5 \text{ дес.} = \square \text{ дес.}$
 $70 - 50 = \square$

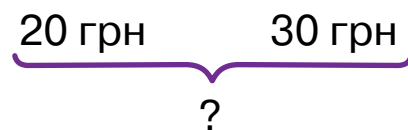
4 $10 + 20$ $50 + 30$
 $60 - 40$ $80 - 50$

2 дес. + 6 дес. = 8 дес.
 $20 + 60 = \square$ $80 - 20 = \square$
 $30 + 40 = \square$ $\square - 30 = \square$

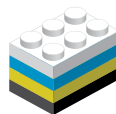
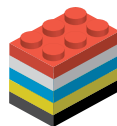
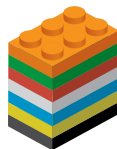
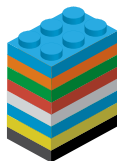
$10 + \square = 90$ $40 + \square = 60$
 $60 - \square = 30$ $90 - \square = 70$

$30 + 20$ $90 - 50$
 $60 + 10$ $70 - 10$

- 5 Склади задачі за схемами.

- 6 Віка склала башти з блоків конструктора. Визнач послідовність. Зі скількох блоків складатимуться наступні дві башти?

?

?

Додавання і віднімання числа 1 у межах 100

1 До кожного числа запиши наступне число.

39, ; 49, ; 59, ; 69, ; 79, ; 89, ; 99, .

2 До кожного числа запиши попереднє число.

, 40; , 50; , 60; , 70; , 80; , 90.

3 $36 + 1$

$72 - 1$

$94 + 1$

$83 - 1$

4 $96 + 1$

$97 - 1$

$64 + 1 = 65$

$65 - 1 = 64$

$85 + 1$

$86 - 1$

$75 + 1 = \square$

$76 - 1 = \square$

Добери по 4 вирази на додавання і віднімання числа 1.

$39 + 1$

$40 - 1$

$67 + 1$

$68 - 1$

5 $29 + 1$

$69 + 1$

$79 + 1$

$50 - 1$

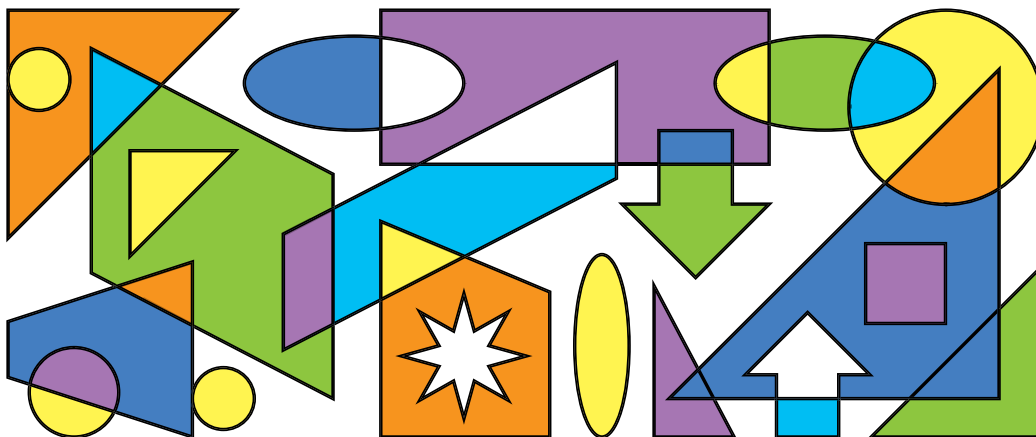
$30 - 1$

$70 - 1$

$80 - 1$

$40 - 1$

6 Скільки трикутників на малюнку? Лічи тільки ті трикутники, контур яких видно повністю.

Многокутники

1 Назви відомі тобі фігури.

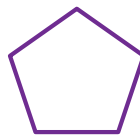
1

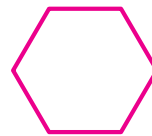
2

3

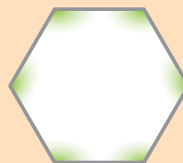
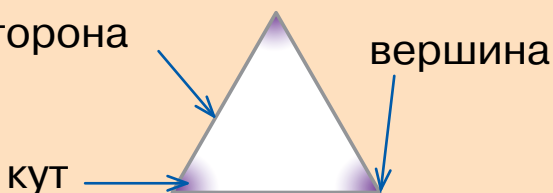
4

5

У кожного многокутника є:

сторона

2 Закінчи речення.

Многокутник, у якого **три** сторони, називають ...

Многокутник, у якого **п'ять** сторін, називають ...

3 Разом з однокласниками добери числа.

— кути, вершини, сторони.

— кути, вершини, сторони.

4 Накресли многокутник,
у якого 5 кутів, 5 вершин
і 5 сторін.

Роздивись і прочитай:

— 3 кути, 3 вершини,
3 сторони.

Накресли шестикутник.

Накресли многокутник,
у якого 4 кути, 4 вершини
і 4 сторони.

5 За день гусінь піднімається по дереву на висоту 4 м. А за ніч спускається на 2 м. За скільки діб (день і ніч) вона дістанеться верхівки дерева заввишки 10 м?

Додавання і віднімання чисел на основі розрядних доданків у межах 100

- 1 Заміни число сумою розрядних доданків.

$42 = 40 + 2$

$37 = 30 + \square$

$86 = 80 + \square$

- 2 Роздивись, як дібрали купюри. Запропонуй свій варіант.

25 грн =

- 3 Поясни обчислення виразів.

$$\begin{array}{r} 50 \mid 6 \\ 56 - 6 = 50 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 50 \mid 6 \\ 56 - 50 = 6 \end{array}$$

4 $40 + 5 = 45$

$45 - 5 = 40$

$45 - 40 = 5$

$60 + 3 = \square$

$63 - \square = 3$

$63 - \square = 60$

$70 + 6 = \square$

$76 - \square = 6$

$76 - \square = 70$

5 $70 + \square = 74$

$74 - \square = 4$

$$\begin{array}{r} \ominus \\ 93 - 3 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \ominus \\ 93 - 90 = \square \end{array}$$

$20 + 4$

$30 + 9$

$24 - \square = \square$

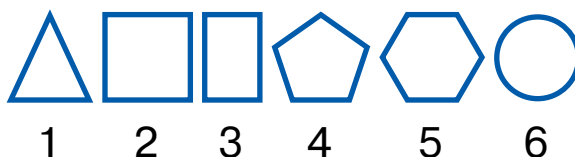
$39 - \square = \square$

$20 + \square = 27$

$27 - \square = 7$

- 6 День народження Микити 26 травня. Сьогодні 6 травня. Скільки днів залишилося до дня народження Микити?

- 7 Яка з фігур не має ознак, спільних для всіх інших фігур? Назви ці ознаки.

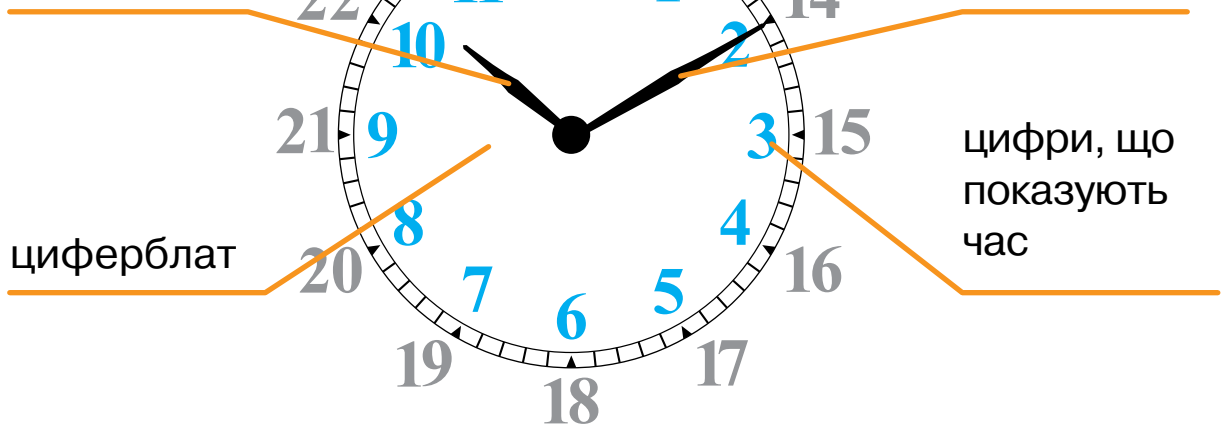

Доба. Година – одиниця вимірювання часу

- 1 Роздивись циферблат і стрілки годинника.

годинна
стрілка —
коротка

хвилинна
стрілка —
довга

- 2 Роздивись малюнки і скажи, що можна зробити за одну годину. Наведи свої приклади.

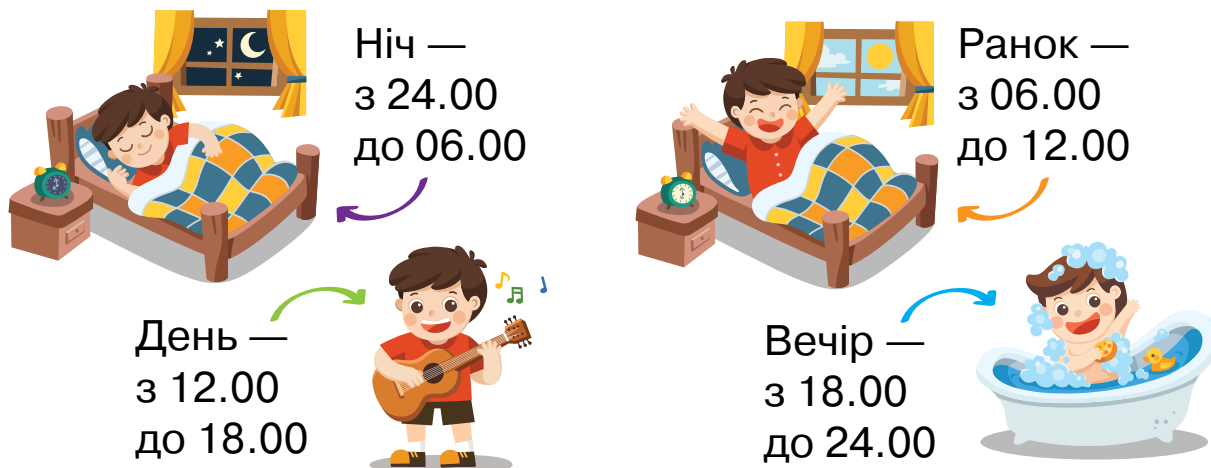

Час вимірюють у годинах.

У добі — **24** години. У тижні — **7** днів

3 Роздивись малюнки і прочитай підписи.

Для зручності добу умовно поділяють на 4 частини.

4 Прочитай години і скажи, яка це частина доби.

- 1) 01.00; 02.00; 03.00; 04.00; 05.00; 06.00 — це ...;
- 2) 07.00; 08.00; 09.00; 10.00; 11.00; 12.00 — це ...;
- 3) 13.00; 14.00; 15.00; 16.00; 17.00; 18.00 — це ...;
- 4) 19.00; 20.00; 21.00; 22.00; 23.00; 24.00 — це ...

5 Усно добери числа.

13.00, або година дня   15.00, або година дня
19.00, або година вечора

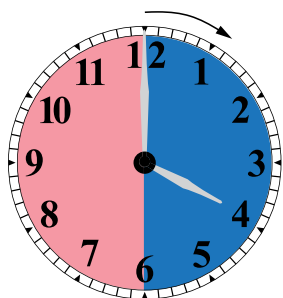
6 Запиши всі години ранку.

Назви години дня за зразком:
13.00 → **1-ша година дня**
14.00 → година дня
17.00 → година дня

Запиши по 2 години кожної частини доби.

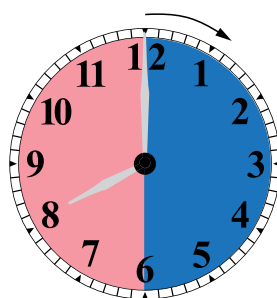
Запиши всі години ночі.

7 Називай частину доби, коли визначаєш час.

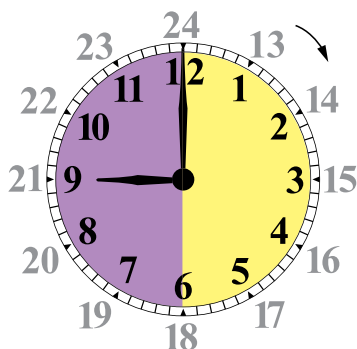
4-та година
ночі

Ранок Ніч

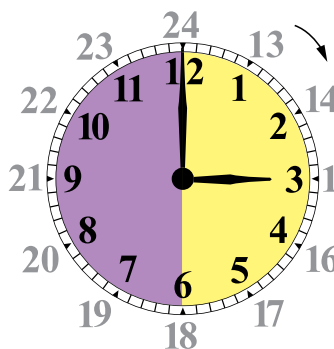
8-ма година
ранку

Ранок Ніч

9-та година
вечора,
або 21.00

Вечір День

3-тя година
дня,
або 15.00

Вечір День

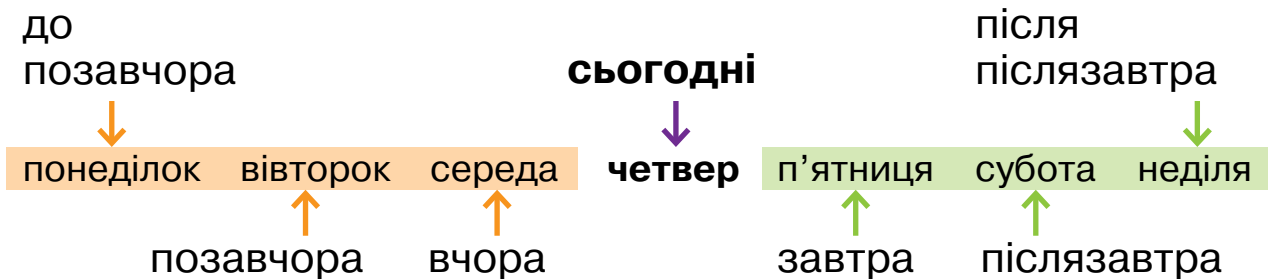
8 Що робить дівчинка на малюнках? О котрій годині?
Яка це частина доби, на твою думку?

Послідовність днів тижня

- 1 Прочитай назви днів:
понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота, неділя.
- 2 Кожний день має своє порядкове число. Називай дні так:
перший день — понеділок, другий ...
- 3 Роздивись схему. Підстав замість четверга назву іншого дня тижня. Назви його «сусідів» за схемою.

- 4 Запиши день тижня за його порядковим числом: третій, четвертий, сьомий, другий, п'ятий, перший.
- Пригадай: 1-й день — понеділок, 2-й — вівторок, 3-й — середа, 4-й — четвер. Назви інші дні.

Уяви, що сьогодні середа. Запиши, який день був учора, позавчора, буде завтра, післязавтра.

Запиши день тижня за його порядковим числом: перший, шостий, другий, сьомий, третій, п'ятий, четвертий.

- 5 Запиши «сусідів» поданого дня тижня.

_____ **понеділок** _____

Вправи і задачі на обчислення часу. Календар

- 1 Роздивись календар. Полічи місяці. Прочитай їхні назви.
Скільки місяців мають 31 день?
Скільки місяців мають 30 днів?
- 2 Назви «зайвий» місяць. Поясни, чому він «зайвий».
Січень, лютий, березень, липень.
- 3 Роздивись календар і розв'яжи задачі.
  - 1) Осінні канікули розпочалися 23 жовтня, а закінчилися 29 жовтня. Скільки днів тривали канікули?
  - 2) Зимові канікули розпочалися 28 грудня, а закінчилися 11 січня. Скільки днів тривали зимові канікули?
- 4 Дощ ішов 2 години і закінчився о 15-й годині. О котрій годині розпочався дощ?

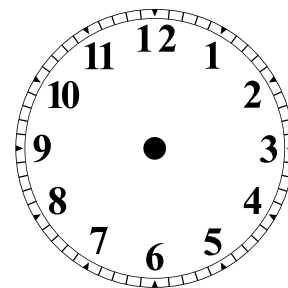
- 5 Тренування з футболу почалося о 14.00, а закінчилося о 16.00.
Скільки годин тривало тренування?

Дивись на годинник.
Шкільне свято розпочалося о 9 годині ранку і завершилося об 11-й. Скільки годин тривало свято?

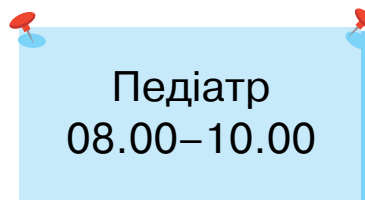
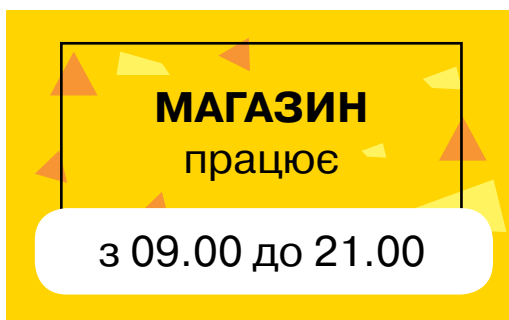
Екскурсія розпочалася о годині, а закінчилася о годині. Скільки годин тривала екскурсія?

Діти почали рибалити о 06.00, а закінчили — о 09.00. Скільки годин тривала риболовля?

6 Заняття у школі розпочинаються о 8-й годині ранку, а закінчуються о 12.00. Скільки годин тривають заняття в школі?

7 Прочитай вивіски. Скільки годин у день працює магазин? лікар-педіатр?

8 Роздивись календар на квітень. Дай відповіді на запитання.

04 Квітень

Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

- 1) Скільки у квітні понеділків? п'ятниць?
- 2) День народження Оксани 19 квітня. Який це день тижня?
- 3) День народження Валі припадає на третю суботу квітня. Яке це число?

9 Установи послідовність. Впиши пропущені години.

01.00; 04.00; 07.00; 10.00; ...; ...; 19.00; ...

Додавання чисел виду $65 + 32$

Пригадай: одиниці — 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9.

десятки — 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90.

- 1 Заміни числа сумою розрядних доданків.

$$45 = 40 + 5$$

$$76 = 70 + \square$$

$$35 = 30 + \square$$

- 2 Роздивись обчислення виразу.

$$\begin{array}{r} \text{5} \quad \text{2} \\ 65 + 32 = 90 + 7 = 97 \\ \text{60} \quad \text{30} \end{array}$$

- 3 Знайди значення виразів.

$$25 + 34$$

$$46 + 23$$

$$64 + 24$$

$$72 + 23$$

$$47 + 21$$

$$48 + 31$$

$$27 + 32$$

$$41 + 23$$

$$34 + 43$$

$$26 + 43$$

$$61 + 23$$

$$53 + 24$$

$$24 + 3 \square = 57$$

$$62 + 2 \square = 86$$

$$36 + 24$$

$$42 + 34$$

$$72 + 26$$

$$27 + 12$$

- 5 Планетарій відвідало 24 учні першого класу і 13 учнів другого класу. Скільки всього учнів відвідало планетарій?

- 6 Троє дітей — Андрій, Вікторія і Сергій — пішли в похід. Андрій ішов не перший, Вікторія йшла теж не перша, але і не остання. У якому порядку йшли діти?

Віднімання чисел виду 46 – 23

1 Знайди різниці чисел.

$$\begin{array}{r} 8 \text{ дес.} - 2 \text{ дес.} = 6 \text{ дес.} \\ 80 - 20 = 60 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \text{ дес.} - 7 \text{ дес.} \\ 90 - 70 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \text{ дес.} - 4 \text{ дес.} \\ 60 - 40 \end{array}$$

2 Роздивись обчислення виразу.

$$\begin{array}{r} 5 - 2 \\ 0 - 0 \\ \hline 65 - 32 = 30 + 3 = 33 \end{array}$$

3 Обчисли значення виразів.

$$36 - 24$$

$$86 - 35$$

$$58 - 24$$

$$74 - 32$$

4

$$68 - 42$$

$$72 - 11$$

$$49 - 24$$

$$85 - 34$$

$$44 - 32$$

$$89 - 46$$

$$46 - 23$$

$$53 - 21$$

$$76 - \square 4 = 42$$

$$84 - \square 3 = 31$$

$$84 - 32$$

$$76 - 32$$

$$48 - 34$$

$$96 - 44$$

5 Які числа «сховалися» за кольоровими плямами?

$$44 - 2 \text{ (п'явка)} = 23$$

$$89 - \text{ (п'явка)} 5 = 44$$

$$95 - 14 = \text{ (п'явка)} \text{ (п'явка)}$$

6 В автобусі їхало 25 пасажирів. На зупинці вийшло 14 пасажирів. Скільки пасажирів залишилося в автобусі?

7 У мотку було 45 м пряжі. Майстриня використала 21 м. Скільки метрів пряжі залишилося?

8 Коли ми дивимось на число 2 і говоримо «чотирнадцять»?

Взаємозв'язок дій додавання і віднімання в межах 100

Пригадай: якщо від суми відняти один із доданків, то одержимо другий доданок.

$$\begin{array}{ccc} \text{доданок} & & \text{доданок} \\ 34 & + & 23 = 57 \\ \text{сума} & & \text{сума} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 57 - 23 = 30 + 4 = 34 \\ 57 - 34 = 20 + 3 = 23 \end{array}$$

- 1 З виразу на додавання склади два вирази на віднімання за зразком.

$$\begin{array}{ccc} 72 + 26 = 98 & 98 - 26 = 72 & 98 - 72 = 26 \\ 24 + 31 = \square & \square - 24 = 31 & \square - 31 = 24 \end{array}$$

- 2 Склади два вирази на віднімання.

$$71 + 23$$

$$74 + 23 = 97$$

$$56 + 32 = \square$$

$$97 - 23 = 74$$

$$\square - 32 = \square$$

$$97 - 74 = 23$$

$$\square - 56 = \square$$

$$67 - \square = 45$$

$$96 - \square = 63$$

Склади два вирази на віднімання.

$$65 + 23$$

- 3 Що можна купити на 100 грн? Чи отримаємо решту?

20 грн

40 грн

50 грн

30 грн

15 грн

- 4 Учень записав послідовно всі числа від 1 до 100. Скільки разів йому довелося писати цифру 5?

Перевір себе

- 1 Запиши числа у вигляді суми розрядних доданків.

$36 = 30 + 6$

$98 = \square + \square$

$66 = \square + \square$

$57 = \square + \square$

$75 = \square + \square$

$29 = \square + \square$

- 2 Порівняй числа.

$60 > 30 \text{ на } 30$

$80 < 90 \text{ на } \square$

$70 > 20 \text{ на } \square$

$60 - 30 = 30$

$50 > 20 \text{ на } \square$

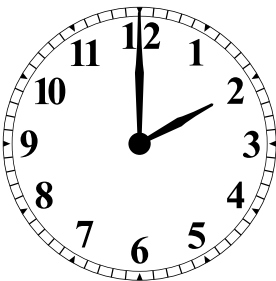
$60 < 80 \text{ на } \square$

- 3 Назви в порядку настання частин доби:
вечір, ранок, день, ніч.

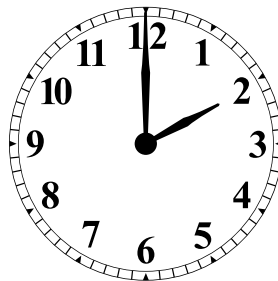
- 4 Запиши «сусідів» чисел: 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90.

- 5 У тата було 95 грн. Після покупки конструктора для дитини у нього залишилася 21 грн. Скільки коштував конструктор?

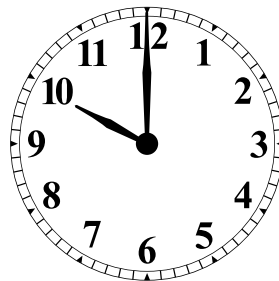
- 6 Котру годину можуть показувати годинники?

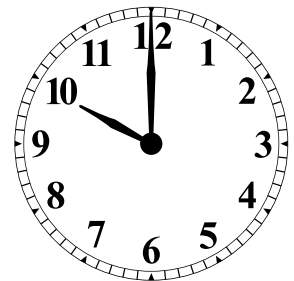
0 .00

.00

.00

.00

- 7 Один зошит коштує стільки, як два олівці. Скільки олівців можна купити замість трьох зошитів?

=

